

OPINA națională

Revistă săptămânală de informație, opinie și idei de larg interes național, editată de FUNDATIA "ROMÂNIA DE MÂINE"

PLEDOARIE PENTRU MORALĂ ÎN ȘTIINȚĂ

Acad. prof. Ștefan MILCU

O pledoarie pentru morală în știință pare surprizătoare, ținând seama de specificul acesei forme de activitate, dominată de atitudinea conformă adevărului realității investigate. De fapt, aşa ar trebui să fie dacă numeroase exemple negative ale celui de-al doilea război mondial nu ar impune o reconsiderare a ceea ce s-a numit indiferență morală a descoperirilor științifice care nu sunt nici bune, nici rele. Într-un studiu relativ recent s-a susținut categoric acest indiferentism moral (Jacques Monod în Hazard et nécessité, 1970).

Din acest ultim punct de vedere este suficient să amintim de aplicarea fisiunii nucleare la fabricarea bombei atomice, de diferele dispozitive ale armelor

chimice și bacteriologice, în care s-au folosit descoperirile utilizabile din fizica nucleară, chimie și bacteriologie.

Aceste exemple ne arată că nu trebuie să confundăm descoperirile științifice cu aplicarea lor, făcută de factori numeroși pe care omul de știință nu-i poate controla. Trebuie deci să considerăm diferit cercetarea fundamentală - în care se urmărește cunoașterea fenomenelor și legilor ce le regizează - de aplicarea rezultatelor cu ajutorul tehnologiei, precum și a cercetărilor aplicative care de la început sunt organizate pentru aplicarea în practică în condiții morale sau imorale. În această ultimă categorie se clasează astfel inventarea deliberat organizată a diverselor forme de arme.

(Continuare în pag. 6)

PUNCTE DE VEDERE INTEGRALITATEA CULTURII ROMÂNE

Eugen Simion a impresionat și înainte, impresionează și astăzi prin-o impeccabilă înținătă intelectuală. El a știut și știe că o cultură există traversând cele mai diverse condiții, că ea are o continuitate, indiferent de meandrele timpului. Mai deschis, mai în subtext Eugen Simion se opune, astfel, tuturor deraiyerilor de la logica firească, răspunzând cu calm acelor năîntări care țin cu tot dinadinsul să demonstreze că perioada 1945 - 1989 n-a fost altceva decât o falie în timpul culturii, o grotă, o Sahară, adică un desert cultural. L-am auzit, recent, la televizor, susținut de poetul Marin Sorescu și, în parte, de prozatorul Augustin Buzuru, că tot ceea ce s-a petrecut în anii "socialiști" este așa istorie și, așa cum istoria nu poate fi ruptă

în bucăți, nici în privința culturii nu poate fi adoptată o altă atitudine. Putem judeca totul, putem evalua și binele și răul, dar nu putem desființa o epocă din istoria culturii române.

În ceea ce mă privește, consider că o analiză serioasă, scoasă de sub imperiul fiarei darwiniene îmbătăță de politicianism, va duce la concluzia absolut firească potrivit căreia cultura numită socialistă a făcut și face parte integrantă din eterna cultură română. Mai întâi, este absolut anticulturală orice încercare de îmbucătăiere a unei culturi, barbarie pe care, cu excepția perioadei staliniste (și nici măcar aceea în exclusivitate) nici măcar perioada comunistă nu a săvârșit-o.

■ Eugen FLORESCU

(Continuare în pag. 6)

UNIVERSITATEA "SPIRU HARET"

institutele, facultățile și colegele sale
se prezintă candidaților
la concursul de admitere
pentru anul universitar 1993 - 1994

Ample informații în paginile
8 - 9, 7 și 10

AUTORITATEA MONDIALĂ ȘI INTERESELE NAȚIONALE

- Reflecții pe marginea unei constante
a politicii externe românești -

De mai bine de 100 de ani sintagmele independentă și suveranitate națională reprezintă pentru clasa politică din România, dacă nu o realitate deplină și continuă, în orice caz mult mai mult decât un simplu crez sau un termen oarecare din lexicul ei politic.

Afirmăția ar putea părea ușor patriotardă dacă ne gândim că, până în 1914, România era legată de un tratat de alianță secret cu Austro-Ungaria, al cărui conținut nu era cunoscut decât regelui și primilor-ministra, la deceniile de strânsă legătură cu marile puteri occidentale, la înglobarea, nu din proprie voință, după ultimul război mondial, în sfera de dominație sovietică și chiar la situația actuală a țării noastre, redusă - cel puțin în concepția unor politicieni - la postura umilă de solicitant al bunăvoiței și "ajutorului" condiționate și zgârcit drămuțite de puterile capitaliste față de toate țările foste sociale.

Oricum, diversele situații care nu-i erau, în fiecare caz în parte, favorabile unui act politic neagreat de "parteneri" evident mai puternici, n-au împiedicat România să refuze, în 1914, a urma Austro-Ungaria iar doi ani mai târziu, să intre în război contra acesteia, de partea Antantei, iar în anii 1939-1940, să opereze, silită de împrejurări, o răsturnare a alianțelor, ca și în 1944, de altfel. Cât despre situația în cadrul

Tratatului de la Varșovia nu este lipsit de semnificație faptul că România a fost singura țară care a obținut - și aceasta încă din 1958 - retragerea integrală a trupelor sovietice dislocate pe teritoriul ei, că după 1964 a beneficiat de o relativă independentă ideologică și politică, iar după 1968 chiar militară, față de U.R.S.S. și întregul bloc socialist european. În măsura în care pericolele la adresa independenței îmbrăcau îndeosebi forma contestării granițelor, a atentatelor contra integrității sale teritoriale, politica externă românească a întrunit, de regulă, în toate epociile, consensul tuturor forțelor politice patriotice și un solid sprijin național. Aceasta a dus la încetăjenirea în opinia publică a unor constante ale gândirii și acțiunii politice românești, în rândul căror independență, suveranitatea națională, integritatea teritorială s-au situat, fără întrerupere, pe primul plan. În aceste condiții, s-au cristalizat concepte perene, de bază, ale politicii externe românești, precum: "nimic despre noi fără noi", "prin noi însine", "pe-aici nu se trece" și.a., care concretizau tendințele și năzuințele menționate mai sus.

■ Dr. Marin NEDELEA
I.M.SULGER

(Continuare în pag. 15)

ÎNVĂȚĂMÂNTUL, DEMOCRAȚIA ȘI PLURALISMUL (III)

Prof. dr. Aurelian Bondrea
Președintele Fundației
"România de Mâine"

pagina 4

ECONOMIA DE PIAȚĂ

Articole semnate de:
Prof. univ. dr. Dumitru Pugna
Prof. univ. dr. Ivanciu Nicolae-Văleanu

pagina 3

COLEGIILE

REVISTEI "OPINIA NAȚIONALĂ"

Colegiul pentru reformă și relansarea economiei naționale:

- Acad. Alexandru Bârlădeanu
- Acad. Anghel Rugină
- Acad. N.N. Constantinescu
- Acad. David Davidescu
- Prof. dr. Constantin Ionete
- Prof. dr. Ivanciu Nicolae-Văleanu
- Prof. dr. doc. Alexandru Zamfir
- Prof. dr. Mircea Druc
- Prof. dr. Alexandru Albu
- Prof. dr. Mihai Părăluță
- Prof. dr. Gheorghe Zaman

Colegiul pentru problemele științei și învățământului:

- Acad. Ștefan Milcu
- Acad. Radu Voinea
- Acad. Ștefan Pascu
- Acad. Ion Coteanu
- Acad. Cristofor Simionescu
- Acad. Ștefan I. Ștefănescu
- Prof. dr. Liviu Maior
- Prof. dr. Grigore Brâncuș
- Prof. dr. Emil Tocaci
- Prof. dr. doc. Grigore Posea
- Prof. dr. Gheorghe Secară
- Prof. dr. G-ral (rez.) Emil Mihuleac

Colegiul pentru problemele culturii și artei:

- Acad. Eugen Simion
- Radu Beligan
- Grigore Vîrnu
- Paul Everac
- Dinu Săraru
- Prof. dr. Ion Dodu Bălan
- Prof. dr. doc. Alexandru Piru
- Prof. dr. Victor Giuleanu
- Prof. dr. doc. Alexandru Tănase

Colegiul pentru ideea națională și socială în România:

- Prof. dr. Aurelian Bondrea
- Prof. dr. Mitropolit Antonie Plămădeală
- Prof. dr. Ioan Scurtu
- Adrian Păunescu

- Prof. dr. Ion Rebedeu
- Prof. dr. Ion Popescu
- Prof. dr. Gheorghe Cazan
- Prof. dr. Ion Tudosescu
- Prof. dr. Tiberiu Nicola
- Prof. dr. Virgil Constantinescu

Colegiul pentru doctrine politice și probleme ale relațiilor internaționale:

- Valentin Lipatti
- Prof. dr. Florea Dudiță
- Prof. dr. Mircea Nicolaescu
- Prof. dr. Marin Voiculescu
- Ion Mărgineanu
- Dan Lăzărescu
- Prof. dr. Ion Zară
- Prof. dr. Constantin Mecu
- Prof. dr. Marin Nedelea
- Prof. dr. Constantin Vlad

Colegiul pentru problemele sănătății și protecției sociale:

- Acad. Nicolae Cajal
- Acad. Constantin Bălăceanu-Stolnicu
- G-ral dr. Gheorghe Niculescu - membru de onoare al Academiei Române

Colegiul pentru problemele justiției, statului de drept și democrației:

- Prof. dr. doc. Iulian Mincu
- Prof. dr. Andrei Firică
- Prof. dr. Dorin Sarafoleanu
- Prof. dr. Ioan Pop D. Popa
- Prof. dr. Ștefan Costea
- Prof. dr. Mihai Dumitrescu

Colegiul pentru problemele judecății, statului de drept și democrației:

- Acad. Valentin Georgescu
- Prof. dr. Vasile Gionea
- Prof. dr. Adam Popescu
- Prof. dr. Nicolae Popa
- Prof. dr. Ion Neagu
- Cercet. șt. dr. Irina Zlătescu
- Prof. dr. Ionel Cloșca
- Prof. dr. Mihai Merfăea
- Prof. dr. Mircea Stroia

Director:

Prof. dr. AURELIAN BONDREA

"PAOLO ȘI FRANCESCA PLUTIND PESTE NORI"

sculptură de AUGUSTE RODIN

Această prețioasă operă a fost donată recent Muzeului Național Cotroceni de doamna dr. MARCELA STĀNOIU.

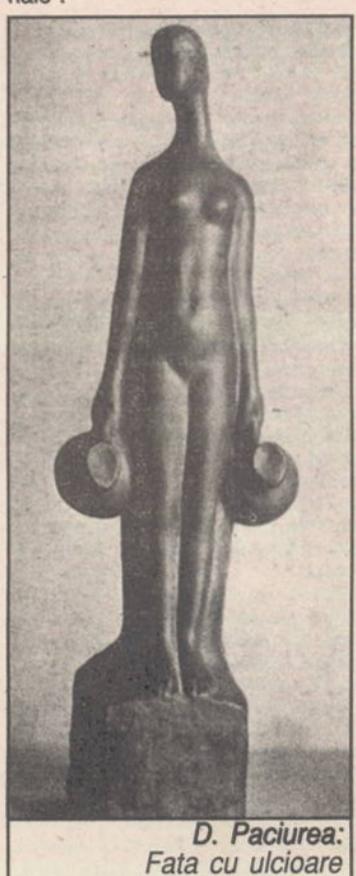
Cu acest prilej, dl. dr. IOAN OPRIȘ, directorul onorific al muzeului a declarat: "Lucrarea este evaluată la aproximativ o jumătate de milion de dolari dar, treând peste acest aspect, gestul doamnei Marcela Stānoiu ne marchează profund, înscrindu-se printre marile donații făcute în acești trei ani".

ARTIȘTI, EXPOZIȚII, ANIVERSĂRI

RETROSPECTIVĂ DIMITRIE PACIUREA

Cu ocazia împlinirii a 120 de ani de la nașterea artistului, la Muzeul Național de Artă, a fost deschisă expoziția "Sculptura lui Dimitrie Paciurea în colecțiile Galerilor Naționale".

D. Paciurea:
Fata cu ulcioare

Intrarea în expoziție este dominată de "Adormirea Maicii Domnului", ghipsul lucrării originale. Urmează un șir de bronzuri, "Ștefan Luchian" (1908), "Bogdan Petriceicu Hașdeu" (1907), "Maternitate" (1907), precum și lucrarea "Cap de copil", ce prin sugestivitate plastică și armonia formelor poate sta alături de sculpturi pe aceeași temă ale lui Brâncuși, cele din perioada rodin-iană.

O două perioadă a creației artistice a sculptorului este ilustrată de ciclul "Himerelor".

"Himera noptii" (1928), "Himera văzduhului" (1927), "Himera pământului" (1927), "Himera apel" (1928) sunt lucrări care vădesc afilierea lui Paciurea la mișcarea "Modern-Style", poate din dorința de a desocializa arta, de a o detematiza, concept de bază al avangardei artistice. Suprafețele himerelor sunt line, nu mai par luate, punctele volumetrice de fugă converg, iar lucrările capătă un aspect nou, inedit.

Cu titlu de noutate, în această expoziție, apar pentru prima dată expuse trei lucrări ale lui Dimitrie Paciurea: "Portret de femeie", un ghips datat 1932; "Portretul actorului Vasile Paciurea, fratele artistului" (1905) și "Portret - D. Paciurea" (1909).

Sunt de asemenea prezentate machetele "Unirea principatelor" (1909) și reconstituirea machetei monumentalului închinat lui Eminescu.

Obișnuită cu aura de precursor și promotor al sculpturii monumentale în România, reîntâlnirea cu lucrările de sculptură mică ale artistului, ne dă o reconfirmare, dacă mai era nevoie, a multiplelor și fecundelor valențe artistice a celui ce se naștea cu 120 de ani în urmă, în București, Dimitrie Paciurea.

VERNISAJ BOGDAN PIETRIS

Elev al marelui Al. Ciucurencu, membru al Uniunii Artiștilor Plastic din 1976, când obține și bursa "Theodor Aman", BOGDAN PIETRIS ne bucură încă o dată cu expoziția sa, deschisă la Galeria "Simeza".

Lucrările sale, peisaje, "Case la Constanța", "Primăvară", nuduri, flori, sunt toate tratate de o manieră coloristică personală. Un gen de halou, de abur irizează forme și culorile sale, lăsând senzația de post-impressionism, dar, în realitate, vădind măiestria și siguranța pe care artistul o are și o cultivă în repartizarea culorii.

Căci trebuie spus că Bogdan Pietriș este un mare colorist care nu se dezice de cel ce i-a fost maestr.

Impresionante sunt pastelurile sale, unde culoarea, cu sublimile ei irizări, aduce accente renoir-iene. Nudurile sale sunt imateriale, un pretext de savante jocuri de roz, roșu, gri, vădind primordialitatea pe care culoarea o capătă în lucrările artistului.

Expoziția acestui fin cunoșător al culorii, Bogdan Pietriș, este o feerică insulă de frumos și veritabilă artă în mijlocul orașului nostru, din păcate, năpădit de kitsch-uri.

SALONUL NAȚIONAL DE ARTĂ NAIVĂ

Salonul Național de Artă Naivă este găzduit de Galeria "Etaj 3/4" a Teatrului Național.

Primul contact cu lucrările expuse are un impact deosebit asupra privatului. Noile legi ale perspectivelor, ale compozitiei, ale coloristicii, însușite și aplicate de fiecare creator într-un mod propriu, personal, dau impresia unui enorm mozaic.

Pictura expusă, caracterizată prinț-o acrilie a desenului și o grijă

deosebită a repartizării culorii, este de factură figurativ-narrativă, motivele onirice sau suprealiste nereușind să abată plasticienii de la linia generală impusă (și acceptată) picturii naive.

În domeniul sculpturii mici, se vădese aceeași tendință de organizare a formelor și volumelor după legi noi, proprii, păstrându-se totuși specificitatea materialului de bază.

Umorul sănătos, stenic, este trăsătura dominantă a acestei expoziții, unde se pot vedea mirese și miri zburând, căruțe și cai alergând în înălțul cerului, țingeri ce par să se înfrâtească cu pământenii, lăutari, cărciumi, colindători.

Denumirea generică ce le-a fost dată participanților la acest Salon, aceea de "artiști naivi" este justificată plastic doar sub raportul manierei de lucru, căci pânzele și sculpturile lor pun în evidență o vigoare și o forță ce atestă un profesionalism acumulat de veacuri, rod al experienței zugravilor de biserici, ai icoanilor, glăjarilor transilvani, a cioplitorilor în lemn.

Deobăndă de optimism, de curat și nesofisticat, Salonul de Artă Naivă de la Naționalul bucureștean este pentru vizitator un prilej de bucurie la întâlnirea cu o artă neîndelnită, aproape în stare pură.

■ Dragoș CIOBANU

ECONOMIA DE PIAȚĂ O MARE DIVERSITATE DE STRATEGII, CĂI ȘI MODALITĂȚI

Trecerea de la economia centralizată, de comandă, la economia de piață, bazată pe funcționarea mecanismelor pieței concurențiale, pe autonomia agenților economici, s-a impus ca o necesitate obiectivă pentru toate fostele țări socialiste. Alegerea căilor și modalităților prin care se poate împărtui acest proces, precum și a strategiilor ce urmează să fie adoptate, durata tranzitiei au constituit și continuu să constituie o preocupare majoră a parlamentelor, guvernelor, partidelor politice, a teoriei economice din aceste țări. Cu toate că, în ultimii ani, au avut loc ample dezbateri, confruntări teoretice și politice, nu s-a ajuns la cristalizarea și formularea unor căi și modalități care să întrunească consensul general. Mai mult, s-a confirmat faptul că, deși necesitatea trecerii este unanim acceptată, teoria nu oferă încă soluții sau modele verificate, cu un grad de operaționalitate și certitudine cât de cât accepabil.

În studiile și lucrările privind tranzitia la economia de piață, ca, de altfel, și în programele adoptate în acest scop nu se găsesc formulări cât de exacte privind conținutul și caracteristicile principale ale economiei viitoare. În cele mai multe cazuri, se menționează doar necesitatea trecerii la economia de tip occidental. Formularea ambiguă, insuficient de clară a scopului urmărit, a caracteristicilor esențiale ale economiei de piață avute în vedere, ca și a modului de funcționare a mecanismelor ei îngreunează elaborarea programelor de tranzitie, alegerea căilor, determinarea durerii și a ritmului tranzitiei, formularea priorităților, a sarcinilor și a obiectivelor, ceea ce crează confuzie și neîncredere în respectivele programe.

Economia de piață - obiectivul fostelor țări socialiste - este concepută diferit de unii politicieni și chiar economisti. Adesea, prin trecerea la economia de piață se înțelege reîntoarcerea la forma originală, primăvara capitalismului, la piață liberă din timpul lui A. Smith, care, aşa cum arată I.K. Galbraith, "a fost abandonată de mult". "Sistemul nostru (capitalismul occidental - n.n.) este un sistem complex de stimulare a pieței, de reglementare a ei de către stat..." "Capitalismul dur sub aspectul său particular nu mai este de dorit nici pentru est-europeni, nici pentru noi". Economistul american Milton Friedman, în răspunsul dat privind trecerea țărilor din Europa de Est la economia de piață, arată că trebuie să fim foarte atenți când folosim acest termen (economie de piață - n.n.). Orice țară are o economie de piață. Întrebarea este la ce fel de piață ne referim. Este vorba de o economie de piață colectivistă, sau socialistă, sau particulară sau de o economie de piață particulară liberă? O economie de piață în sine nu înseamnă nimic. Profesorul Andrei Rugină, plecând de la legătura organică dintre teorie și practică și de la necesitatea ca înainte de aplicarea unei soluții ea trebuie clar elaborată pe plan teoretic, argumentă necesitatea formulării unei vizuni clare asupra viitorului regim social-economic. Acest regim (cu referire la România) trebuie să fie mai bun și mai drept decât regimul de ieri sau de azi, atât sub socialism, cât și sub capitalism, un regim mai bun decât capitalismul și decât socialismul, un regim pe care el îl consideră că poate fi numit "liberalism social" (după terminologia din Apus) sau "socialism liberal" (după cea din Răsărit) - amândouă având aceeași

fundamentare - un sistem de echilibru general stabilit.

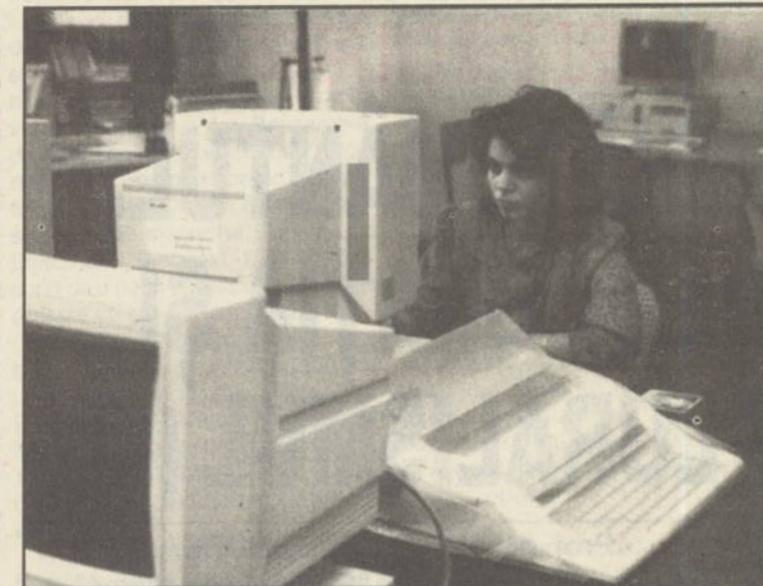
Evoluția și practica social-istorică îndelungată a economiilor naționale bazate pe modelul teoretic, clasic al economiei de piață demonstrează că trăsăturile esențiale ale acestui sistem economic nu se manifestă în mod identic în fiecare țară, că ele se prezintă într-o mare diversitate. Analiza comparativă a economiilor naționale în prezent dezvoltate economic ne permite identificarea câtorva tipuri, modele de economii "reușite", "înfloritoare" de piață, care au fost capabile să genereze îmbunătățiri substantiale și sustinute ale standardului de viață, după cel de-al doilea război mondial, și să realizeze o bună eficiență, inclusiv pe piață mondială. Schematic, se poate vorbi de trei modele principale și anume: economie sociale de piață (din Europa de Vest), economie de piață "direcționat de consum" (S.U.A.) și economie de piață "ghidat administrativ" (Japonia).

Principalele caracteristici ale acestor modele pot fi sintetizate astfel: Economia socială de piață, întâlnită în mai multe țări din Europa de Vest, și în special în țările nordice și în Germania, se caracterizează prin faptul că statul se implică și este responsabil nu numai pentru promovarea unei politici monetare și fiscale corespunzătoare, care să stimuleze creșterea economică, dar și pentru realizarea unei infrastructuri eficiente: o atenție mare acordată protecției mediului, dezvoltării adecvate a educației, a ocrorii sănătății, asigurării locurilor de muncă și înfăptuirii unor programe guvernamentale de protecție socială a somerilor și a săracilor, în general. În Germania, ca și în alte țări ale Europei de Vest (în special, cele nordice) atât dezvoltarea economică cât și cea socială sunt evolute, orașele sunt mult mai "de locuit"

decât cele din S.U.A., iar categoria celor care "nu au" este foarte mică. După aprecierea unor economisti, economia socială de piață este o formulă al cărei înțeles precis este perisabil, reflectând pragmatic condițiile economice și politice ale fiecărei țări. Ideea de bază a acestui model constă în faptul că promotorii săi vor să realizeze un sistem economic cât mai "uman" dar fără a se afecta prin intervenția statului eficiența și viabilitatea forțelor pieței libere.

Modelul economiei de piață de consum (direcționată de consum), care poate fi considerat modelul aplicat în Statele Unite ale Americii, acordă un rol foarte mare forțelor pieței și un rol minim statului. La baza creșterii economice stau promovarea spiritului întreprinzător și o mare mobilitate a prețurilor de producție. Se apreciază că, în cadrul acestui model, se promovează, în principal, virtuile eficienței pieței, îndeosebi, pe termen scurt, după schemele "îmbogățirii rapide", fără a se acorda o atenție specială echității și problemelor sociale. Aceasta a condus, în opinia unor observatori critici, la deteriorarea infrastructurii sociale, la sporirea ponderii săracilor în totalul populației, numărul lor având o tendință de continuu creștere.

Modelul economiei japoneze reprezintă o îmbinare particulară reușită de trăsături înrădăcinate în tradițiile și specificul acestei țări. Este considerată o economie de piață ghidat (condusă) administrativ, întrucât a pus și pune accentul nu atât pe obținerea unor profituri imediate, cât, mai ales, pe o competiție intensă pentru cucerirea de căt mai multe piețe externe. Aceasta a condus la conceperea pe termen lung a unor măsuri de creștere a productivității muncii, a eficienței economice în general și a competitivității produ-

Examen la disciplina "Informatică juridică" la A II, Facultatea de Drept și Administrație Publică.
În partea nevăzută a fotografiei: prof. dr. Mircea Ionescu Voicana și dr. Ion Costescu.

selor japoneze pe piață, inclusiv pe cea externă. În acest scop, factorul cel mai important al modelului japonez îl constituie promovarea, în comportamentul agenților economici privați și guvernamentali, a unui nivel înalt de economisire și investiții. Rata ridicată de creștere a economiilor și investițiilor și flexibilitatea redusă a salariailor au contribuit la împărtuirea unor ritmuri înalte de dezvoltare economică, la sporirea posibilităților de adaptare rapidă la cerințele pieței, la creșterea substanțială a eficienței exportului. Pe plan social, firmele sunt obligate să asigure securitatea și protecția salariajilor, iar statul își folosește autoritatea asupra sectorului privat prin sprijinirea producătorilor și mai puțin a consumatorilor sau a muncii.

Tinând seama de obiectivele urmărite, de experiența căștigată în procesul de tranzitie, de rezultatele obținute în fructificarea mecanismelor pieței în țările considerate în prezent "înfloritoare", considerăm că modelul economiei sociale de piață, adaptat la specificul economiei românești, este în măsură să asigure depășirea dificultăților perioadei de tranzitie și formarea unei economii de piață eficiente.

■ Prof. univ. dr. Dumitru PUGNA

măsurilor de apărare și încurajare a economiilor naționale), pe libertatea cvasideplină a agenților economici, ale căror acțiuni vizau, de regulă, maximizarea căștigului imediat. Într-o atare economică de piață, echilibrul economic, parțial și general - înțeles ca egalitate aproximativă între ofertă și cerere - se presupunea a fi realizabil automat, pe baza oscilațiilor permanente între ofertă și cerere, iar formarea prețurilor și realizarea căștigurilor sau pierderilor rezultau din jocul liber al forțelor pieței. Standardul ei în plan politic era formula "laissez faire, laissez passer...". Altfel spus, lăsați lucrurile să-și urmeze cursul lor firesc, de la sine; cu cât se guvernează mai puțin în economie, cu atât aceasta merge mai bine.

Liber schimbismul economic, promovat de liberalismul politic, dovedindu-se a fi mai avantajos pentru țările dezvoltate industriale, în raporturile lor cu cele agrare ne/sau mai puțin industrializate, acestea din urmă au căutat să promoveze economiile lor de piață prin politici protecționiste. Economii lor erau tot de piață, dar concurența internă și externă era stimulată în unele domenii și frânăță în altele, după cum dictau interesele economiilor naționale.

Economia de piață a concurenței monopoliste (numită în plan teoretic, uneori, și a concurenței imcomplete) a urmat - în țările industriale dezvoltate (cu efecte și implementări și asupra celor mai puțin dezvoltate industriale) - celei a concurenței libere sau monopoliste. Caracteristic pentru ea este predominanța monopolurilor și/sau oligopolurilor ca putere economică și influență. Acestea aduc modificări și elemente noi în economia de piață, cum sunt: concurența monopolistă și/sau oligopolistă, prețuri și profituri de monopol, elemente de dirijare, reglare și planificare, noi forme de organizare și posibilități de stimulare a progresului tehnic, aspecte inedite ale relațiilor între economie și stat. Corporațiile mari, bine organizate și dotate tehnic superior, cu putere concurențială ridicată, grăbesc ritmul de ruinare a unor întreprinderi mici și mijlocii, dar lasă suficient teren pentru apariția altora, astfel că noua concurență n-o înălță pe cea veche, dar, menținând-o, îl imprimă caracteristici noi. Monopolurile și/sau oligopolurile tind să depășească, prin activitatea lor, granițele naționale și să împingă în plan internațional nou mod de concurență cu sprijinul - mai mare sau mai mic, fără disimulat - al statelor naționale.

(Va urma)

■ Prof. univ. dr. Ivanciu NICOLAE-VĂLEANU

UN MODEL VALABIL ORICÂND ȘI PRETUTINDENI ?

Economia de piață este modul, istoric este determinat, de organizare și desfășurare a activităților economice, legate de producție, repartiere, schimb și consum, în care bunurile și serviciile create trec de la producător la consumator prin intermediul pieței, în calitate de mărfuri, iar mecanismul economic este construit pe, și pus în mișcare de instrumentele și părghile create și dezvoltate de piață în principal. Timp îndelungat, economia de piață - în care a fost prezentă, evident, producția de mărfuri - s-a realizat pe baza proprietății private iar schimbările survenite în dezvoltarea acesteia, de la formele simple la cele complexe, ca acelea din secolul XX, au stat la baza transformărilor succesive în mecanismele economice până la formele rafinate cunoscute în zilele noastre.

Primele forme ale economiei de piață - ajutate în constituirea și afirmarea lor de către stat prin politici mercantiliste - s-au caracterizat prin predominanța concurenței libere, puțin afectată de situații de monopol sau de inginerie statale importante. În condiții tot mai accentuate ale libera-

rii centralizată etc.

În zilele noastre, toate economiile lumii, inclusiv cea mondială în ansamblu, sunt de piață și/sau se sprijină pe ea, dar în măsură și modalitate diferențiate. Ele au o seamă de elemente comune - diviziunea muncii, agenții economici, acțiuni ale acestora, piață, moneda etc., dar și trăsături specifice, care fac din fiecare țară un caz aparte. Dacă facem abstracție de elementele strict caracteristice fiecărei țări - fapt permis de situația de piață și necesar practic - și urcăm pe o treaptă medie de generalitate, putem distinge câteva categorii sau tipuri principale ale economiilor de piață.

Primul tip în succesiunea istorică este economia de piață a concurenței libere. El a fost predominant, în primul eșalon al țărilor cu economie de piață, aproximativ până în ultima treime a secolului trecut. Acesta s-a întemeiat pe proprietatea privată, pe puterea economică și concurențială a agenților economici, diferențiată pe o scară relativ redusă, încât nu s-au putut impune condiții de monopol, pe neamestecul statului în treburile economiei (cu excepția

PROBLEMELE JĂRII DIN PERSPECTIVA JĂRII ÎNVĂȚĂMÂNTUL, DEMOCRAȚIA ȘI PLURALISMUL (III)

Prof. dr. AURELIAN BONDREA
Președintele Fundației "România de Mâine"

Alăturarea celor trei termeni vrea să spună - aşa cum sper că s-a observat din primele două părți ale acestui articol - că oricât de larg ar fi dezbatările și oricât de diverse opinii privind învățământul, soluțiile la care se ajunge trebuie să fie o sinteză a acestora. Adică schimbul de păreri să ducă la un ansamblu de decizii coerente, luate în concordanță cu interesele jării, cu nevoia de a asigura generațiilor de pe bâncile școlii acel nivel de instruire și cultură care să răspundă simultan aspirațiilor firești de emancipare ale individului ca și nevoilor unei societăți libere și demne de a se afirma prin cetățeni instruiți, educați. Este prima condiție a unei colectivități naționale de a conviețui și cooperă cu altele într-o lume schimbătoră și în schimbare. Poate că tocmai conștiința acestei cerințe face ca uneori deciziile în domeniul învățământului să fie amânate spre a se judeca mai bine însă amânările, mai ales într-o perioadă de reforme succesive în toate domeniile, devin și sursă de noi dificultăți.

Politica școlară, o rezultantă a interesului național

Se înțelege că dacă, aşa cum sună proverbul, "graba strică treaba", nici amânarea nu-i servește, obligând, din cauza presiunii obiective a unor cerințe care nu așteaptă, la improvizații, cu atât mai dăunătoare cu cât într-un domeniu cum este învățământul, orice măsură provizorie provoacă dezavantaje în lanț. De aceea, sunt preferabile, cu condiția de a fi realmente schimburi de opinii, confrontări de păreri, dezbatările democratice asupra reformei învățământului, în sensul perfectionării lui, din multitudinea punctelor de vedere urmând a se alege, mai ferm și operativ, soluțiile convenite sau apreciate a fi cele mai bune. În acest sens și în acest spirit, punctele de vedere, argumentele pot avea motivații care poartă, firesc și logic, amprenta unumitor orientări politice, reflectând interesele ori strategia unumitor forțe, dar soluția la care se ajunge, principiul care se adoptă în acest domeniu trebuie ferite de incidentă sau, mai bine spus, imixtiunea politicii. Învățământul nu poate fi supus "doleanțelor" sau strategiilor politice, de dreapta, de stânga sau de centru fiindcă în acest caz, reforma ar fi o succesiune de deformări rezultate fie din alternarea la putere, fie din nefructificarea dezbatărilor din cauza ambicioilor politice ori chiar intoleranței, a incapacității de a se ajunge la necesarele concesii.

În fapt, datorită rolului său ca factor de progres al societății, învățământul are nevoie de consensul tuturor factorilor politici și sociali; în cele din urmă, în orice stat modern, politica școlară este rezultanta interesului național percepțut prin prisma condiției și aspirațiilor umane la acest sfârșit și început de secol și de mileniu, caracterizat, între altele, printr-o profundă revoluție tehnico-științifică. A tine pasul cu această revoluție, înseamnă, înainte de toate, a dispune de un sistem adecvat de învățământ, ale căruia structuri, formă și conținut să satisfacă exigențele ac-

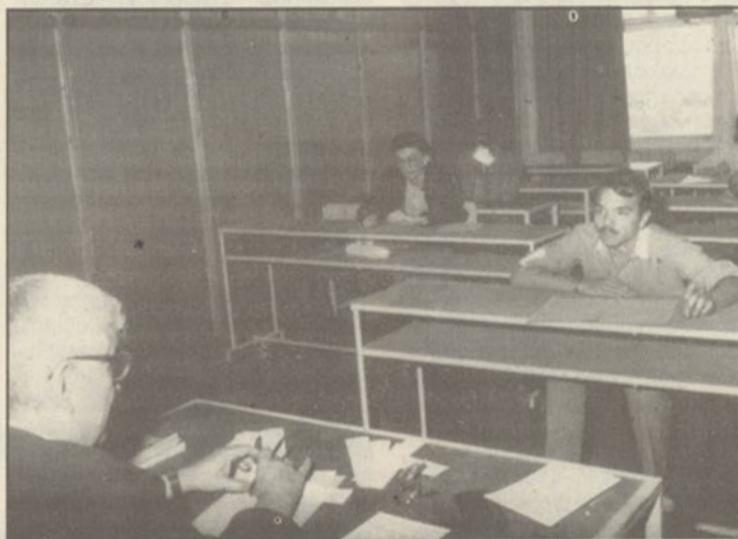
vestite, pentru a se evita cantonarea în cercul vicios al discuțiilor abstractive și mai grav, transformarea lor în structuri tutelar-birocratice, în noi prilejuri de ceartă politică, pândite de pericolul imobilismului și diluării inițiativei. Tocmai pentru că se formează într-un moment important și în condițiile absenței mult doritei legi organice a învățământului, ale cărei prevederi consacrate ar fi trebuit să stea la baza activităților, asemenea organisme trebuie, chiar provizoriu, să se bucure de sprinț efectiv din partea tuturor celor interesati de bunul mers al școlii. Ar fi de dorit însă ca provizorul să fie căt mai scurt și trecător. Probabil că nimici nu are interes să confirme dictonul francez potrivit căruia "nimic nu e mai definitiv decât provizorul".

Cât privește învățământul universitar privat, a căruia funcționare va depinde de reglementările noii Comisiilor naționale de atestare și acreditare, este de așteptat să se ajungă la concluzii realiste, fructificându-se experiențele cele mai bune de până acum, dând cale liberă posibilității afirmării învățământului alternativ de calitate, ca mijloc de instruire și de pregătire liberă într-o societate deschisă.

Este de așteptat ca preconizata reorganizare a învățământului universitar pe structură "modulară" - primii doi ani de studiu și un concurs de selecție pentru repartizarea pe

domenii iar următorii dedicați specializării, studiului aprofundat și înaltei calificări - să fie încununată de succes. Ideea în sine, care nu poate fi primită cu scepticism, merită toată atenția. Ceea ce ar trebui însă subliniat până nu devine prea târziu este avertismentul constructiv de a nu se ajunge la o nouă "idolatrizare" a modelelor străine, adică la transplantarea lor mecanică, artificială, de dragul a fi "la modă". Desigur, cum spunea un reputat cercetător japonez al lumii contemporane, Saburo Okita, modelul nu trebuie ignorat, dar nici nu trebuie copiat, deoarece "este lăudabil să învățăm din experiența altora dar este bine să știm că istoria ne poate purta pe drumuri greșite dacă nu ținem seama de întreg contextul în care ne mișcăm".

Contextul în care se mișcă învățământul românesc este unul caracterizat printr-o valoroasă tradiție, întemeiată de înaintași prestigioși, în frunte cu Spiru Haret, printr-un nivel remarcabil și remarcat de instruire și formare a specialiștilor, printr-un sistem mobil, coherent și receptiv la nou, de transmitere a cunoștințelor în pas cu dezvoltarea științei și a societății. Pe acest fond coexistă, se înțelege, și unele inadvertențe, rămâneri în urmă ce se impun a fi înălțurate, după cum unele experiente dovedite bune nu pot rămâne izolate, ci se cer îmbogățite, duse mai departe, în concordanță cu legea generală a progresului.

Examen cu prof. dr. Ion Tudosecu la "Metafizică-Ontologie". Studenții sunt de la Facultatea de Filosofie - Jurnalistică

OGLINDA NEMILOASĂ A BACALAUREATULUI '92

● Când subiectivismul și mediocritatea merg mână în mână ● Unde duce asocierea autonomiei locale cu a face ce-ți trece prin minte ● Tendinței trecute de uniformizare în pregătirea elevilor și ia astăzi locul îngustarea accesului la calitate pentru zone sociale tot mai largi ● Cum este subminată predarea limbii oficiale a statului național unitar numit România ● Pe când o analiză globală (și nu doar pe felii) a stării învățământului românesc?

De mai multă vreme s-a avansat ideea, potrivit căreia, pe baza unei formule superioare a bacalaureatului, cu anvergură și exigențe sporite, va fi posibil să se renunțe la actualul concurs de admitere în învățământul superior, concurs costisitor, stresant și, în plus, irelevant pentru evoluția ulterioară a tinerilor. Așa se face că formulei bacalaureatului i-sau adus în anii din urmă o seamă de îmbunătățiri tehnice care, împreună cu sporul de selecție instituit în verificarea candidaților, îi întăresc acestui examen calitatea de moment de vîrf și de sinteză a întregii perioade de pregătire preuniversitară. Dar ca de atâtaea ori în asemenea împrejurări, unele dintre rezultatele acestui demers trec dincolo de așteptările inițiale și devin întrucătiva incorecte. În sensul că ele reflectă nu numai eficiența actuală a bacalaureatului, ci însuși gradul de viabilitate organizatorică a învățământului românesc. Bacalaureatul devine astfel un etalon valoric și, prin chișin, acest fapt, oglinda nemiloasă a tuturor erorilor săvârșite, sau pe care de a fi comise în întregul sistem de organizare și desfășurare a sistemului de învățământ. Sub asemenea auspicii se situează și recentul Raport asupra organizării și desfășurării bacalaureatului 1992, elaborat de către Direcția de proiectare și evaluare din Ministerul Învățământului. Este un studiu

remarcabil, atât ca arie de cuprindere (160 pagini), cât și ca precizie a informației, astfel încât el merită să fie considerat drept o mare reușită, a doua, în ordine cronologică, după lucrare similară, elaborată în aceeași concepție temeinică, despre admitera în învățământul liceal și profesional din anul 1992.

Așa se face că acest studiu oferă o seamă de puncte de referință și, implicit, teme de meditație cu privire la relieful valoric specific întregului învățământ românesc. Învățământul de cel mai înalt nivel european (o declară, adeseori cu uimire, specialiștii străini care vin în România), dar tocmai de aceea mult mai sensibil decât alte domenii ale vieții noastre sociale, la agresiunile de tot soiul abătute asupra lui. Si dacă, într-adăvăr - așa cum se specifică în preambul amintitului Raport - "înregistrarea acestor rezultate nu trebuie privită ca o intenție de a stabili ierarhia județelor din punctul de vedere al pregătirii candidaților", nu este mai puțin adevărat că ignorarea concluziilor ce se desprind din acest Raport ar fi cu atât mai greșită. Să remarcăm, deci, mai întâi discrepanța valorică, parcă pe an ce trece mai nefirească, dintre învățământul de zi și cel serial. Așa se face că la cursurile de zi, dintr-cei 123 419 candidați prezenți la Bac '92, au fost declarati admitși 87.55 la sută, în timp ce dintre cei 76 073 de candidați de la cursurile serale, reușita atinge numai 56,64

la sută. Si cu asta încă n-am spus totul. În ciuda faptului că, după cum se precizează în concluzia a 5-a din amintitul Raport, "există rezultate neverosimile de frumoase la serial, la unele județe", ponderea mediilor mediocre (6-6,99) este aici foarte mare: 39,21 la sută în învățământul serial. Si mergând pe firul acestor considerații să reținem și faptul că numai 17,43 la sută dintre bacalaureații serialiști au obținut medii mai mari de 6,99, iar medie de la 9 în sus abia ating 0,38 la sută. Așadar, accesul la calitate este tot mai îngust pentru învățământul serial.

"Lectura acestor date - se subliniază în Raportul amintit - evidențiază un foarte mare decalaj între județe, mai ales la cursurile serale, decalaj care nu poate fi explicat decât prin concepții diferite asupra evaluării". Este întru totul posibil! Numai că această explicație pusă pe seama evaluării afectează o bună parte din însăși calitatea învățământului universitar și anume procesul de pregătire și de perfecționare a cadrelor didactice, ceea ce nu este un semn de bun augur pentru sistemul ca atare și coerentă organizatorică, specifice învățământului românesc. Cum poti iniția demersuri într-modernizarea calitativă a învățământului dacă instrumentul evaluării funcționează neuniform, deci imprecis? Probabil că tocmai asemenea incongruență explică această evoluție neașteptată și nedatoră învățământului românesc: dacă înainte vremea aciona pericolul uniformizării în pregătirea elevilor, astăzi, după atâta măsuri reparătorii, calitatea pregătirii nu sporește ca valoare de ansamblu, cum ne-am fi așteptat pe baza încredințărilor primite, ci se localizează într-o zonă tot mai redusă (pe ansamblul bacalaureaților, medile de peste 7,99 abia ating un procent de 18 la sută) și cu mari variații artificiale de la un județ la altul.

Este împede, așadar: cu asemenea discrepanță între județe, ca reflexe ale subiectivismului în evaluare, substituirea formulei actuale de selecție în învățământul superior printr-o bazată, eventual, pe rezultatul obținut la bacalaureat ar fi cu atât mai irrelevantă pentru substanța pregătirii ca atare a liniilor. Si o altă concluzie către care conduc rezultatele bacalaureatului '92: ceea ce grevează astăzi asupra formulei organizatorice a învățământului românesc este, cum vedem, tocmai excesul experimentalist care nu provine dintr-un sistem riguros, unitar de valori. În fond, tocmai un asemenea exces a făcut ca autonomia locală să fie echivalentă cu a face fiecare ce-i trece prin minte. Si să se ignore adevărul că autonomia, în sistemul învățământului mai cu seamă, este corelativ subsumat ansamblului, așadar un mod specific, deci autentic, de a transpune în practică, nu de a submina principiile directoare ale educației naționale. De unde și necesitatea rigorii unitare, a coerentiei în politica școlară, mai cu seamă în etapa actuală, când domeniul învățământului se detașează ca un prim front de apărare împotriva tendințelor centrifugale de tot felul.

Valabilitatea acestor concluzii reiese împede inclusiv din rezultatele obținute la disciplinele fundamentale de Limba și literatura română și de Istorie a românilor. Mai cu seamă în județele Covasna și Harghita, unde, cum bine se știe, statul predării acestor discipline întâmplină, în virtutea unor tendințe iridentiste, foarte mari greutăți. Astfel, de pildă, în județul Covasna, procentul de reușită la proba de Limba și literatura română este cel mai mic din țară, medile obținute între 4 și 5,99 depășesc 43 la sută. Dar dacă s-ar compara aceste rezultate de la bacalaureat cu notele obținute în timpul anului, s-ar vedea că raportul este net în favoarea acestora din urmă. De ce? Pentru că cel mai mulți profesori de Limba și literatura română din școlile acestor județe sunt, începând cu primele luni ale anului 1990, de naționalitate maghiară și deși predarea acestor discipline fundamentale este deficitară, notele acordate trimestrial sunt umflate la maximum. Pentru a se masca astfel subminarea predării în școală a limbii române ca limbă oficială a statului național unitar. O parte din această mistificare se auto-dezvaluiște cu prilejul bacalaureatului, dar numai o parte, pentru că, aşa după cum se specifică în prima (în ordine cronologică) dintr-concluziile amintitului Raport, "există mari deosebiri între rezultatele la bacalaureat și rezultatele unor probe de sondaj". De unde și firescul uneia dintre propunerile formulate în Raport, ca cel puțin corectarea lucrărilor scrise pentru bacalaureat să se efectueze pe centre județene și, am adăuga noi, cu profesori din alte școli și chiar din altele decât respectivele județe.

Și o ultimă concluzie: este absolut necesar ca asemenea analize, precum Raportul amintit, să fie duse până la capăt, adică extinse pe linia tuturor implicărilor pe care le evidențiază întreaga organizare românească de învățământ. Altintinderi, abordările fragmentare, pe felii, nu o dată cu un sprijin accent conjunctural, riscă să se repete de la un an la altul fără folosul pe care suntem îndrăguiti să-l așteptăm de la asemenea demersuri.

VICTOR PAPACOSTEA ȘI BASARABIA

Publicarea în coloanele "Adevărului literar și artistic" din 1 septembrie 1991 a studiului Drepturile românilor asupra Basarabiei de Victor Papacostea, apărut pentru prima dată în revista "Liberitatea" din 5 iulie 1940 și rămas timp de peste o jumătate de secol doar în paginile acestei publicații de mare înțună intelectuală, dar ale cărei colecții au devenit extrem de rare, ne-a prilejuit o identificare asupra căreia vrem să ne oprim în articolul de față. Despre ce anume este vorba? În anul 1941 a apărut la București volumul *Bessarabien - Rumänische Rechte und Leistungen*, von dr. Ion Frunză, Bukarest, Die Dacia-Bücher, 1941. Volumul cuprindea 88 p. și 12 ilustrații. Sumarul se afla la începutul cărții, iar lista ilustrațiilor, la sfârșit.

După două pagini albe, dintre care ultima purta indicația locului și anului tipăririi - M. O. Imprimeria Națională București, 1941 - carte se încheia cu un catalog al Editurii Dacia, indicându-se adresa și, anume, București, strada Matei Millo nr. 9, editură care tipărea cărți în limbile germană, italiană, franceză, română, destinate mai bunei cunoașteri a țării noastre și, în special, a drepturilor românești asupra teritoriilor ce ne aparțineau de drept: Basarabia, Transilvania, teritorii care ne fusseră răpite în anul 1940. Cele mai multe volume apărute în această editură erau semnate de Gheorghe I. Brățianu, fiecare din ele fiind tipărită în mai multe limbi străine. Printre alții autori ai editurii Dacia, amintim pe Simion Mehedinți, G. Vălsan, Zenobie Păclișanu, Silviu Dragomir, Ion Moga, Sabin Manuilă, Horia Ursu etc. S-a publicat, de asemenea, M. Eminescu: *Bucovina și Basarabia*, studiu istorico-politic, prezentat de prof. I. Crețu. Nu toate cărțile incluse în acest catalog pertină pe coperță mențiunea editurii Dacia. Unele apărău doar cu indicația București și anul apariției, altele precum G. I. Brățianu: *Die Moldau* avea pe copertă următoarea indicație: "București, Institut de Științe Morale și Politice, 1940. În volumul lui G. I. Brățianu *La missione storica dell' Ungheria*, care nu poartă pe coperță mențiunea editurii, ci numai *București/1942/* se tipărește la sfârșit un catalog al editurii Dacia cu aceeași adresă ca în anul precedent și în care, la capitolul cărților în limba germană, se menționează Frunză Ion Dr. *Bessarabien, Rumänische Rechte und Leistungen*, 1941, p. 2 s.+12 Taf. (2 Auflage). Deci cartea semnată Dr. Ion Frunză a mai cunoscut o ediție în anii 1941-1942.

Dr. Cornelia Papacostea-Danielopolu, fiica lui Victor Papacostea, ea însăși istoric cunoscut, își amintește faptul că tatăl său publicase cu pseudonimul dr. Frunză o carte în limba germană despre drepturile noastre asupra Basarabiei, păstrând viu în memorie momentul în care i-a fost arătat de părintele său volumul proaspăt apărut. Vâltoarea evenimentelor de după 1944 și până la moartea lui Victor Papacostea, în ziua de 20 iunie 1962, nu a permis răgazul unor rememorări apte să încredințeze fiicei sale motivele pentru care a publicat această carte cu pseudonim. După cum am mai spus în coloanele "Adevărului literar", îndepărtat din învățământ la începutul anului școlar 1948-1949, Victor Papacostea a fost arestat în 5/6 mai 1950. O lună mai târziu, soția și fiica sa sunt evacuate din locuința lor aflată în str. Paris nr. 22. Au avut "răgaz" timp de o oră pentru a-și lăsa strictul necesar. În asemenea condiții, biblioteca a fost, prin forța lucrurilor, abandonată. Ulterior, obținând o aprobare, soția și fiica istoricului au căutat să salveze biblioteca, dar numai o parte a cărților a putut să fie recuperată. și aceasta din pricina faptului că noli locatari,

devenind nerăbdători să intre în posesia apartamentului, au accelerat evacuarea cărților..., aruncându-le de la etaj. După cei cinci ani de detenție la Sighetul Marmației, Victor Papacostea nu va mai putea reveni în locuința sa, deci nu va mai avea cum să-și ordoneze biblioteca și manuscrisele. Iar după o nouă detenție, în 1958, și până la moarte, a lucrat mai mult în bibliotecile publice sau, în condiții precare, adăpostit în locuința fratelui său, Petre Papacostea. Retipărirea articoului din "Liberitatea" ne-a permis să întreprindem o confruntare cu volumul apărut sub semnătura dr. Ion Frunză. Amintirea doamnei Cornelia Papacostea-Danielopolu s-a adeverit: dr. Ion Frunză este pseudonimul lui Victor Papacostea. și aceasta deoarece primul capitol Drepturile românilor asupra Basarabiei reproduce integral studiul cu același nume publicat în "Liberitatea" din august 1940. O confruntare a celor două texte este concluzentă. Începutul studiului și al cărții sunt identice. Semnalăm completările firești dacă ținem seama de faptul că studiul a fost publicat în revista "Liberitatea"

la șapte zile de la ultimatumul Uniunii Sovietice pentru cedarea Basarabiei și a Bucovinei de Nord. Aceste completări apar mai cu seamă în subcapitolul Date etnografice care în volum aduce mai multe elemente citate în special după I. Nistor - Istoria Basarabiei.

Acestui capitol, Victor Papacostea îl-a mai adăugat, în volum, următoarele capitoale: Basarabia în cultura română, cu subcapitolele: Arta și literatura populară; Arta și cultura biserică; Școala și carte românească în Basarabia; Scriitori basarabeni; A doua jumătate a secolului al XIX-lea, învățăți și scriitori sociali; Realizări românești în Basarabia, cu subcapitolele: Echitate națională și politică; Reforma agrară și dezvoltarea agriculturii; Activitatea industrială; Dezvoltarea activității culturale, lupta împotriva analphabetismului; Îngrijirea sănătății populației și protecția socială; Progresul tehnic.

Nu este exclus ca inițiativa publicării acestei cărți să fi venit de la Gheorghe I. Brățianu, legat printre strânsă prietenie de Victor Papacostea. Gheorghe I. Brățianu citează studiul lui Victor

Papacostea asupra Basarabiei în volumul său *Die Moldau*, apărut în 1940, deci, practic, simultan cu publicarea studiului lui V. Papacostea, dar și în alte lucrări ale sale tipărite în acea vreme, cum ar fi *La Bessarabie, droits nationaux et historiques*, București, 1943. Demn de interes este faptul că volumul Dr. Ion Frunză, *Basarabien, Rumänische Rechte und Leistungen*, București, 1941, s-a curat de o nouă ediție după douăzeci și șapte de ani. Nu înțără, ci la München. Ediția anastatică (adică fotografie a ediției din 1941) a apărut cu următoarea indicație: Retipărire: Editura grupul de studii românești 8 München 2, Gabelsbergerstrasse 26. Tipar: Tipografie offset Traian Golea. 8 München 2, Gabelsbergerstrasse 26, 1968.

În catalogul Bibliotecii Academiei Române, carte semnată de dr. Ion Frunză este trecută între fișele lui Ion Bianu care a semnat cu acest pseudonim. Numai că Ion Bianu a încrezut din viață cu şase ani înainte de apariția acestei cărți. Să sperăm că identificarea noastră va restituî operei lui Victor Papacostea, omul de știință și patriotul, încă o carte scrisă întru apărarea drepturilor românești, pentru care a scris, a trăit și a murit.

■ Valeriu RÂPEANU

O CARTE CARE AFIRMĂ ȘI IRADIAZĂ ÎNȚELEPCIUNE *

Acad. Ștefan I. Ștefănescu

Sunt istorici, care s-au identificat în așa măsură cu domeniul de cercetare investigat de ei încât numele lor definește domeniul în care și-au impus creația științifică. Eliza Campus ilustrează în istoriografia românească un domeniu privilegiat, cel al relațiilor internaționale.

Dacă cunoașterea istorică în general presupune, ca o condiție sine qua non, erudiție și spirit critic, studiul relațiilor internaționale cere mai mult, formăție encyclopedică, temeinică cunoaștere a limbilor de circulație internațională, inteligență vie, aptă să pătrundă dincolo de aparențe și să surprindă esențialul faptului istoric.

Cu o tenacitate pilduitoare și cu un spirit de sacrificiu cum rar se întâlnesc, Eliza Campus a durat o perioadă cîstea un nume și crește prestigiul unei școli istorice. Lucrări și studii de referință a publicat Eliza Campus despre politica externă a României (Politica externă a României 1919-1939, București, 1974; Din politica externă a României 1913-1947, București, 1980); despre situația internațională și alianțele României în perioada interbelică (Mica Înțellegere, București 1968; Înțellegerea Balcanică, București, 1972; The Little Entente and the Balkan Alliance, București, 1978); despre diplomați și oameni politici de seamă, români și străini (I.G. Duca, Nicolae Titulescu, N. Iorga, Thomas Masaryk).

După mai multe studii de caz, consacrate experiențelor federale, din perioada interbelică, Eliza Campus ne-a oferit recent o foarte frumoasă sinteză: Ideea federală în perioada interbelică, Editura Academiei Române, București.

1993, 150 p. principiul fundamental al ideii federale, egalitatea absolută în drepturi a statelor participante. Un spațiu economic unitar nu se putea și nu se poate realiza decât prin libera voință a statelor național-unitare și suverane dintr-o anume regiune. Au reușit, cunoștând o anumită durată în timp, acele asocieri de state, care au exprimat interesele proprii ale părților componente și care au pus în practică principiul egalității absolute în drepturi a statelor participante.

Eliza Campus acordă în lucrare atenție specială planului de larg orizont al Uniunii europene (1929),

concepție de Aristide Briand, care conținea idei și principii federale de mare interes, unele valabile și azi. La baza planului Briand de Uniune europeană era ideea Uniunii morale europene și cea a responsabilității colective, atât față de grava criză economică, cât și de necesitatea de a salvgarda securitatea continentalui.

Prezentul Societății Națiunilor și adoptat la cea de-a 11-a sesiune a Adunării acesteia, primă favorabil de opinia publică europeană, planul Briand, de Uniune europeană, n-a putut fi pus în aplicare, viața politică internațională cunoscând convulsiuni, cauzate de repunerea în circulație a unor concepții retrograde, opuse principiilor Uniunii europene: "În ciuda abandonării planului Briand de Uniune europeană - observă Eliza Campus - ideile conținute în acest deosebit de important document sunt viabile și oferă un mare interes și pentru istoria europeană strict actuală." Aprecierile lui Nicolae Titulescu la adresa planului Briand au făcut ca profund cunoștător al relațiilor internaționale să ne apără și ca un mare vizionar în ceea ce privește evoluția relațiilor internaționale. "Uniunea europeană - afirmă N. Titulescu - este singura soluție pentru a menține pacea între popoare. Din punctul de vedere al viitorului, dacă ne punem cinstit în slujba ei, ea constituie germenii unei vieți internaționale noi și atât de binefăcătoare, încât mintea noastră actuală, produs al luptei și al suferinței, nu o poate încă cuprinde."

Pe firul gândirii politice înaintate românești, ai cărei exponenti în primăvara ideii federale au fost Dimitrie Gusti, V.V. Pella, N. Pașcovici, N. Titulescu, Eliza Campus își exprimă - în încheierea lucrării - convingerea că, în zilele noastre, ideea federală, sub formele sale real democratice, își dovedește viabilitatea, concretizându-se în Europa de vest în cadrul unui dinamic proces de ascendență și continuă realizare". Se au în vedere diversitatea formelor de cooperare economică, științifică și culturală a statelor din această regiune a continentului, ca și crearea unor instituții, în frunte cu Parlamentul european, "casă a viitorului".

La populul jubiliar, al celor 85 de ani, pe care îl împlineste curând, Eliza Campus, în deplinătatea puterii de creație științifică, ne-a oferit o carte care afirmă și iradiază înțeluciune.

*) Eliza Campus: Ideea federală în perioada interbelică.

Din expoziția de pictură semnată Virgil Moise la Galeria "Orizont"

INTEGRALITATEA CULTURII ROMÂNE

(Continuare din pag.1)

Dimpotrivă, după 1965 cea mai mare parte a operelor culturale cu valoare perenă fuseseră recuperate. Ne întoarcem, deci, noi, azi, în numele libertății culturii, la o epocă revolută? Au putut circula un Radu Gyr, Emil Cioran, Mircea Eliade, Mircea Vulcănescu, Constantin Noica etc. sub comuniștii ultimilor 30 de ani - chiar dacă operelor lor li se adăugau niște interpretări desorci discutabile - și nu mai poate fi admis Sadoveanu? Trebuie detestați și injuriați un Argești, un Călinescu etc. acum, când în țară s-a înstaurat pluripartidismul?

Aberația antiintelectuală a unei asemenea viziuni nici măcar nu mai trebuie demonstrată.

Optica lui Eugen Simion potrivit căreia totul trebuie privit ca istorie este singura demnă de omul de carte. Proaspătul academician spunea în emisiunea citată un lucru extraordinar. Sigur, au fost multe opreliști, greutăți aici în acei 45 de ani. Unii nu le-au putut suporta și au plecat. În ce mă privește, adăuga el, am rezistat, ca majoritatea intelectualilor, și am realizat cu toții ceea ce am realizat. Azi, la bilanțuri, se vede că adausurile noastre, ale celor ce au rămas aici, la cultura română sunt mult mai mari decât ale celor ce și-au luate lumea în cap. Cum puteam să admitem ca aceste valori să fie anulate, numai pentru că s-au creat sub regimul care a fost?

Mărturisesc, aş duce mai departe logica lui Simion: nu se poate oare accepta - din moment ce istoria a demonstrat-o - că o cultură se poate crea în corelație chiar cu ideea socialistă? Căutând răspunsul la o asemenea întrebare ar trebui, elementar, pornit nu de la teoriile unor furioși mai mult sau mai puțin disidenți, ci, de pildă, de la acea "Lettre à un ami lointain", publicată de Emil Cioran, mult înainte de 1989, carte în care denunță vicisitudinile existenței din sistemul socialist, dar fără să spună că nu se poate chiar trăi, ca să nu mai vorbim că în pledoaria sa nu se acceptă formula capitalistică fără rezerve.

A fost sancționată pe drept abuziva tehnică a realismului socialist. Si aici însă lucrurile sunt de discutat. Critica își avea temeiul în formula "inventarii" unei vieți dorite, cu personaje dorite. Este, însă, crima cea mai mare? Nu-i spunea, oare, aces-

te cuvinte Balzac lui George Sand: "Dumneata zugrăvești adesea omul așa cum ar trebui să fie. Eu îl iau așa cum este. Amândoi avem dreptate (s.n.) pentru că amândouă drumurile duc către același capăt". (s.n.). Opera, deci, contează, valoarea ei umană, nu maniera, școala, stilul în care este realizată.

Cine poate da, deci, la o parte volumul uriaș al creației literare, plastice, muzicale, teatrale din acei mulți huiți, azi, 45 de ani? Dimpotrivă, am curajul să spun: cultura românească din perioada socialistă a fost și rămâne o cultură importantă. Ea reprezintă o verigă foarte importantă din lanțul fără sfârșit al culturii române. Ea este expresia unei istorii a patriei noastre, alcătuită și din numeroase rebuturi, care trebuie puse în lumină cu exactitate, dar care nu o pot anula.

Avorbițacea cultură despre "omul nou"? Iată una dintre acuzații. Ei, și? Aspirația spre un om nou nu este comunistă. O găsim, în anumite forme, chiar și la filozofii antici. Expressia a fost prezentă și în primul manifest al Comunei din Paris. A fost folositoare și de Eminescu și de Kogălniceanu. Între cele două războaie mondiale devenise... ideal al mișcării de dreapta. (Dealtfel, ea este prezentă și azi în textele noii drepte românești.) Nu s-a realizat?

Dar cine poate pretinde acest lucru, decât tot niște subdezvoltări culturale? A arunca asupra socialismului așa-zisul "eșec" al "făuririi omului nou" este o inerție: Biblia relatează despre pleoarile și cererile lui Dumnezeu însuși, pe perioade de sute de ani, ca omul să nu mai fie râu, hot, criminal etc. (să devină un om nou). Si tot Biblia spune că până și "poporul ales" îl trișă groaznic pe Tatăl Ceresc încălcându-i normele. Dar Isus? A venit el însuși, Fiul Domnului, pe pământ a pledat personal - și iată că au trecut 2000 de ani și pământeni tot nu-l ascultă suficient. Crimele, hoțiile, jafurile, prostituția - "păcatele" - sunt mai numeroase azi ca oricând. Chiar și în bastionul cel mai redutabil al Crucii, marea Româl, se vede bine ce se petrece. Nu este, astfel, o aberație să pretinză celor ce au condus România ca să fi realizat ei, în ultimii 25 de ani, ceea ce n-a putut nici Isus în două milenii? Se poate, oare, condamna - de la un asemenea nivel inept - o cultură?

Supuse unei logici, fie și pe criterii de bun simț, toate încercările de

extirpare a acumulărilor din perioada 1945 - 1989 se dovedesc nu numai aberante, dar și antinaționale, antiumane. Cum să dai afară din creația lui George Călinescu și, implicit, din cultura română un personaj ca arhitectul Ioanide? Dar declarația lui Călinescu, accept al apriorierii de colectivitate: "Frătește-mi să strâns mâna: Tovarăș fii cu noi! Un fluer simplu taie-ți și fă-ne cânturi noi"? Cum să scoți din cultura română poemele "Cântare omului", semnate de Argești? Dar opera unui poet ca Nicolae Labiș, inclusiv magistrala lui "Lupta cu inerția", poezie net socialistă? Unii se străduiesc, acum, să-l demonizeze chiar și pe Marin Preda, învinuindu-l pentru "Desfășurarea", roman al colectivizării, pe care o consideră, "o greșeală". Acuzație absolut falsă. Ca unul care a discutat aprofundat cu Preda despre această carte, pot spune că el a scris-o cu credință în ideea că țărănimarea română nu mai poate merge pe calea capitalistă (răbufnirea de clasă din "Moromeții" prevăzută aceasta). Multe fapte îl nemulțumeau și pe el, dar nici la vechile rânduile nu găndeau. Cum, de asemenea, să scoți din istoria cinematografiei române ciclul de filme "Epopeea națională"? Si pentru ce motive? Numai fiindcă titlul l-a dat Ceaușescu și acțiunea se bucurase de sprijinul lui? E oare mai bine ceea ce facem azi, când am goli și cinematografele și televiziunea de orice film, fie și cu subiect istoric românesc, când am invadat țara numai cu puzderia de filme occidentale?

Sunt unii care, în calea ideii unității culturii române, scot în față așa-zisul impediment al formulelor de adresare din operele "socialiste". Expressia "tovarăș" îl scoate din minti, pentru ea preferă să arunce lucrări întregi. Alt dogmatism: comunității au lăsat să circule opere în care se vorbea cu "domnule", "doamnă", iar noi ne dovedim, azi, sub nivelul lor, pe care îl acuzăm ca analfabet?

O cultură înfățișează o epocă. Aceea a fost epoca, aceea a fost "istoria", cum ar zice Eugen Simion. Dacă suntem superiori, trebuie să o luăm ca atare. Numai stăliniștii se temeau de subminarea prin cultură, numai ei considerau că singurul rol al culturii este propaganda. Să ne bălăcim și azi în aceeași prostie?

Integralitatea culturii române nu poate fi subminată, în fapt de către nimeni. Ceea ce se întâmplă azi nu reprezintă decât, repet, deraierile unor neputințioși.

Creatorul român autentic nu se gândește la condamnări, excluderi și înmulțirea rupturilor, ci la mersul mai departe...

capitalului de inteligență și creativitate de care dispune omenirea, slujind interesele reciproce ale partenerilor, trebuie să constituie o preocupare atentă a factorilor implicați. România, angajată în procesul C.S.C.E. de la Helsinki, este semnatara "Convenției asupra recunoașterii diplomelor și titlurilor de învățământ superior din statele regiunii Europa", de sub egida UNESCO (Paris, 1979).

Dincolo de principiile directoare ale noii legi, care cantonează uneori în zona declarativului, sunt necesare prevederi exprese vizând procesele de osmoză ce, inevitabil, au loc în lumea contemporană în toate sferele de activitate, inclusiv în aceea a învățământului. Avem în vedere, în această privință, tocmai necesitatea statutării unor idei, prevederi ca aceleia vizând raportarea la schimbările din domeniul educației, potrivit prevederilor unor acorduri bi și multilaterale la care România este parte, precum și la aplicarea sus-amintitei Convenții pe linie UNESCO. În această ordine de idei, nu putem să ignorăm prevederea expresă privind "recunoașterea" diplomelor/studiilor, așa cum se stipulează în respectiva Convenție. Este necesar să stabilim mecanisme mai suple, pentru a putea răspunde acestei cerințe. Prin recunoașterea diplomelor, certificatelor, studiilor de

același nivel, tip și profil, ale absolvenților instituțiilor de învățământ din străinătate, am contribui la stimularea recunoașterii - în contrapartidă - a studiilor și diplomelor tinerilor absolvenți ai formelor de învățământ corespunzătoare din România. S-ar depăși, astfel, impasul în care, adeșor, se află acest proces, benefici sub aspectul reciprocității. La noi, în vechea Lege a învățământului, s-a pus accentul pe ideea de "echivalare"^{x)} a diplomelor; or, dată fiind existența unei mari diversități a sistemelor de învățământ pe plan mondial, în momentul de față este mai dificil să echivalezi, în schimb pentru a evita un anume imobilism și rigiditate în abordarea acestei probleme, recunoașterea devine cea mai funcțională, mai operațională. Mai ales că există, într-o serie de țări, domenii de specialitate, specializări, direcții de profundare ce nu se regăsesc, nu și au corespondent în programele și planurile de învățământ românești (de pildă), iar dacă un absolvent al unor asemenea cursuri - stagii de specializare în domenii de vîrf, studii efectuate în exterior, - revine în țară, acesta nu poate beneficia de echivalare (stricto sensu), dar s-ar putea bucura, în schimb, de recunoașterea pregătirii dobândite în afara (largo sensu).

Ar fi, aşadar, contraproductivă menținerea problemei în perimetru îngust al "echivalării" propriu-zise, care presupune existența a doi termeni strict egalizabili. După cum se poate observa, Convenția UNESCO are în vedere asigurarea unei mai mari mobilități educationale și profesionale a tinerilor, impulsionând, astfel, dezvoltarea schimbările de valori benefic în dublu sens. Sună notabile eforturile întreprinse de UNESCO-CEPES în direcția clarificării și armonizării unei terminologii și a unor concepte din sfera învățământului (a întocmit chiar un "glosar" pe această linie), a elaborării unor studii despre doctoratul în lume, despre "hemoragia creierelor", a extinderii procedeului (care la noi funcționează demult) de a se elibera - odată cu diplomele - și anexe care să cuprindă disciplinele de studiu și alte detalii relevante ale pregătirii, menite a contribui la facilitarea evaluării pregătirii, în ved-

rea recunoașterii diplomelor obținute / eliberate într-o țară sau alta.

UNESCO are în vedere, de asemenea, elaborarea unei "Convenții universale" privind recunoașterea studiilor din învățământul superior (într-un fel, ca sum-um al celor 5 convenții regionale existente în momentul de față pe întregul glob). Sigur că acum nu este posibil așa ceva, date fiind obstacolele ce s-ar putea ivi într-o lume bulversată de mari convulsii sociale, naționale, etnice, teritoriale, care divizează tot mai mult comunitatea internațională.

Revenind la problema Legii învățământului, aceasta nu poate fi ignorată să eludeze sau să ignore și alte aspecte, cum ar fi unele prevederi care să asigure protecția beneficiarului actului educațional. Avem în vedere, în acest cadru, asigurarea - fără a fi privilegiată față de conaționalii lor - pentru cei care absolvă diferite studii în afară, a unor condiții de muncă adecvate pregătirilor dobândite, aceasta constituind pentru cei în cauză un imbold și un interes efectiv ca să se întoarcă acasă și nu pentru alimentarea acelui exod sau hemoragie a creierelor, despre care pomeneam mai sus. Argument valabil și pentru cetățenii străini care studiază în România. În acest mod, schimbul real de valori și încredere reciprocă vor fi căștiguri pentru părțile/țările interesate.

Paceași coordonată a protejării învățământului nostru - alături de receptivitatea sa legitimă, explicabilă față de ceea ce este nou, modern - se impune, cu necesitate, și ocrotirea, "imunizarea" acestuia împotriva "asaltului", uneori exacerbat, al înnoirilor "in sine", cu orice preț, ce nu se potrivesc, nu se modulează totdeauna cu trăsăturile distincte ale societății românești, care - prin tradițiile sale valoroase - a avut vocația unei culturi bogate, a universalității. Pierderea identității în masa informă a imitației - cum s-a mai întâmplat uneori - este pagubitoare și lipsită de perspectivă.

■ I. MIHUT

x) Termenul diferă de la țară la țară: validare, convalidare, echivalare, nostrificare, apostilare și.a.

MORALĂ ÎN ȘTIINȚĂ

(Continuare din pag.1)

Este dureros să constatăm că și în cercetarea "pură" nerespectarea adevărului faptului descoperit, nerespectarea fenomenelor observate constituie o abatere de la principiul fundamental al adevărului. Din fericire, în istoria științei sunt foarte multe exemple negative, ceea ce ne îngăduie să admitem că respectarea codului moral în știință constituie regula, iar exceptiile sunt rare și imediat sanctorificate și eliminate de comunitatea internațională a oamenilor de știință. Este deci o profundă eroare în motivarea curierului "antiștiință" care caracterizează în totalitate știința ca pe o activitate nocivă umanității. Este

suficient să amintim de contribuția științei la eliberarea omului de ignoranță, de informare și de suferințele morbi de pentru a binecuvânta știința conformă codului moral și combaterea oricărei tentative de a o folosi în dramaticele conflicte politice și sociale.

Morală constituie o dimensiune a oricărei comunități umane, bineînțeles în diferite variante, toate caracterizate prin respectarea adevărului, a binelui, prin respectul vietii și, în genere, al responsabilității ca apartenență la umanitate.

Aceasta a fost și concluzia lui Aldous Huxley care în cartea sa despre o călătorie în jurul lumii a fost uimit să constate permanența unui cod moral la toate popoarele lumii.

Încă un prag... psihologic pentru studenții Colegiului de Pedagogie-Institutori

RECUNOAȘTEREA DIPLOMELOR PE PLAN INTERNAȚIONAL

Este unanim acceptată ideea că învățământul constituie o prioritate națională. Cum însă o asemenea prioritate nu poate fi ruptă de contextul internațional în care se materializează, proiectul Legii învățământului a cunoscut multiple varianțe. În dorința de deschidere, de înnoire, de reformare a actului educațional, proiectul legii, în forma sa inițială, reflectă copierea mecanică a unor norme, concepte și sintagme ale unor structuri din exterior prezentând imaginea unui amalgam eclectic diform, inadecvat și inadaptat gândirii și conceptelor proprii, ce au la bază elemente ale unei solide tradiții. În forma sa publicată, noua Lege a învățământului se

UNIVERSITATEA "SPIRU HARET"

Facultatea de Sociologie-Psihologie

Facultatea de Sociologie-Psihologie formează specialiști cu profil profesional la nivel standardelor internaționale asigurând o pregătire profundă, teoretică și aplicativă, în domenii de mare utilitate practică.

Admiterea în Facultate va avea loc pe baza unor teste de cunoștințe (de cultură generală corelată cu domeniile specialității) și aptitudini.

În primii doi ani de facultate, studenții vor primi o pregătire de bază, cu discipline din domeniile sociologiei și psihologiei, astfel încât ei să-și asimileze necesarul de cunoștințe care să le permită desfășurarea unor activități ca: operatori de anchetă, investigatori de teren, expertize psihologice (examinări și evaluări) în laboratoare și cabinețe psihologice sau de psihosociologie etc.

În anii III și IV, pregătirea studenților se va desfășura pe grupe de specialitate, în baza unui program modular și a unor activități practice corespunzătoare, care se va încheia cu

un examen de licență în vederea atestării și conferirii titlului de diplomat în sociologie-psihologie.

În baza pregătirii de specialitate, absolvenții vor putea ocupa posturi de analiști sociali, consultanți de specialitate la firme din țară și străinătate, consilieri în orientarea școlară și profesională, consilieri în probleme de protecție socială și prognoză (socială), psihologi și psihosociologii uzinali, cadre didactice în specialitate etc.

De asemenea, absolvenții - în baza pregătirii dobândite în timpul facultății - vor avea posibilitatea să organizeze activități independente, precum birouri de "consulting" și agenții de sondaj pentru prospectarea socio-economică a pieței, pentru orientarea și reorientarea profesională a forței de muncă (în vederea rezolvării unor probleme de șomaj), pentru management socio-economic și cultural etc.

Deci, profilul de pregătire profesională din Facultatea de

Sociologie - Psihologie a Universității "Spiru Haret" oferă o șansă reală celor care dovedesc aptitudini în domeniul managementului social, în diferitele domenii aplicative ale sociologiei și psihologiei (ale psihosociologiei aplicate) - în acord cu cerințele actualei societăți, bazate pe economia de piață.

Facultatea va susține activitățile științifice studențești, de cercetare și prospectare în domeniul realităților socio-umane; va sprijini pe cei care doresc să se afirme nu numai ca buni practicieni, psihosociologi, dar și ca cercetători științifici, ca oameni de creație și inovare în domeniile de specialitate pentru care se pregătesc. Pentru studenții cei mai buni - cu situații de excepție - facultatea va oferi un anumit număr de burse (chiar pentru specializare în străinătate).

Pentru susținerea procesului de învățământ, facultatea noastră dispune de cadre didactice - cu titluri confirmate și recunoscute, cu doctorate etc. Totodată, menționăm că disponem de spații necesare și de dotarea corespunzătoare (care se va îmbogăți permanent).

■ Prof. univ. dr. Virgil CONSTANTINESCU
Decanul Facultății de Sociologie-Psihologie

Imagini surprinse de fotoreporter la examenele studenților de la Universitatea "Spiru Haret" sunt semnate de V. Moldovan de la "Rompres"

Facultatea de Filosofie și Jurnalistică

Alegerea profesiei este un lucru dificil pentru orice absolvent de liceu. Încotro să te îndrept? - devine pentru el, familia și prietenii săi o întrebare fundamentală pentru că, în fond, de răspunsul ce i se dă depinde, în bună măsură, ce se va întâmpla cu viața sa.

Așadar, a alege o profesie înseamnă a alege ceva în viață astfel încât viața ta să poată fi trăită ca viață liberă, ca exercițiu liber al posibilităților, înclinațiilor, aptitudinilor de care dispui. Este adevărat că alegerea nu depinde totdeauna și în orice împrejurări de individ, ci, în bună măsură, ea este și funcție de ceea ce oferă societatea individului pentru ca acesta să se poată simți om în viitoarea lui profesie. Așa fiind, pentru tinerii care și-au pus întrebări răscolitoare, dureroase chiar privind natura, structura și cauzele ființei, ale existenței ca existență, ale Cosmosului și ale omului însuși, pentru cei împătmâniți de problematica vieții omului, de mișcări sociale, politice, economice etc., Facultatea de Filosofie și Jurnalistică le oferă spațiu teoretic (și nu numai teoretic) care să-i conduce spre ceea ce ei își așteaptă.

Facultatea pregătește specialiști pentru presă, radio, televiziune, învățământ, cercetare - toate acestea, evident, în funcție de planurile și programele de învățământ de neapărată contemporaneitate. Să menționăm că o facultate de acest profil nu ființează în nici o altă localitate a țării. Este demn de relevat că Facultatea dispune de un studio propriu de mijloace audio vizuale - radio, televiziune. Să adăugăm, imediat, că am realizat o conjuncție între Filosofie și Jurnalistică, pornind de la natura fiecărui domeniu în parte, dar și, mai ales, de la ceea ce se întâmplă și urmează să se întâmple în viață atât cu iubitorul de filosofie cât și cu jurnalistul.

Cursurile și seminariile sunt efectuate de specialiști reputați în domeniile respective.

■ Prof. univ. dr. Gh. AI. CAZAN
Decanul Facultății de Filosofie și Jurnalistică

Facultatea de Pedagogie-Psihologie Școlară

Facultatea de Pedagogie-Psihologie Școlară oferă o pregătire psihopedagogică, teoretică și practică, de nivel universitar. Durata de studii este de 4 ani la cursuri de zi și 5 ani la secția cu frecvență parțială. După 4 și respectiv 5 ani, absolvenții care au obținut rezultate foarte bune vor putea face încă un an de "aprofundare" specializându-se în domenii de stringentă actualitate și de perspectivă ale științelor educației.

Programul de studii (planul de învățământ) este conceput astfel încât să asigure un echilibru între cele două specializări - pedagogia și psihologia - oferind studenților o pregătire de același nivel în ambele specialități. Pe lângă studiul unor discipline amintite, menite să constituie premise de cultură generală pentru formarea de specialitate (filosofia, sociologia generală, logica, etica și sociologia morală, teoria informației, limbi străine ș.a., disciplinele de profil privesc domenii de bază și

lație școlară.

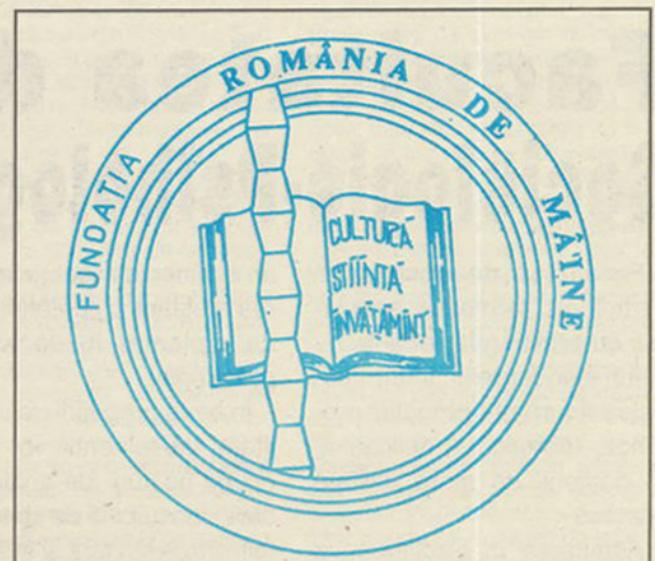
Cursurile și seminariile sunt realizate de cadre didactice cu statut de cadre didactice universitare.

Profilul larg al formării, concretizat în competențe care acoperă o gamă foarte bogată de activități educaționale - cu copii, tineri și adulți - îi abilită pe absolvenții acestei facultăți pentru îndeplinirea a numeroase funcții în cîmpul educației: profesori în învățământul liceal, psihopedagogi în învățământul special pentru deficienți și pentru copiii instituționalizați (în caz de copii), activități de consiliere și orientare școlară, de management educațional, de consiliere psihopedagogică a profesorilor de alte specialități, de instruire a adulților ș.a.

Admiterea în facultate se face pe baza unei testări orale la psihologie sau la pedagogie. Testarea se efectuează pe baza manualului de psihologie pentru liceu, respectiv a manualelor de pedagogie pentru clasele a VII-a și a XI-a de liceu pedagogic (didactica și teoria educației).

■ Prof. dr. Radu T. IOAN,
Decanul Facultății de Pedagogie-Psihologie Școlară

FUNDAȚIA "ROMÂNIA DE MÂINE" UNIVERSITATEA "SPIRU HARET" ADMITEREA 1993

UNIVERSITATEA "SPIRU HARET" din cadrul **FUNDAȚIEI "ROMÂNIA DE MÂINE"** organizează la facultățile și colegiile sale concurs de admitere pentru anul universitar 1993-1994, în zilele de 17 și 18 iulie 1993.

Admiterea se face pe bază de teste psihologice și de aptitudini,

precum și teste de cunoștințe de specialitate (scris și/sau oral) la discipline stabilite în principiu de Ministerul Învățământului pentru profilurile (specializările) corespunzătoare din învățământul superior de stat.

Universitatea "Spiru Haret" are în componență sa următoarele facultăți și colegii:

BUCUREȘTI

1. Facultatea de Medicină
2. Facultatea de Stomatologie
3. Facultatea de Farmacie
4. Facultatea de Medicină Veterinară
5. Facultatea de Marketing și Comerț Exterior
6. Facultatea de Management Finanțier-Contabil
7. Facultatea de Cibernetică în Economie
8. Facultatea de Matematici Aplicate și Informatică
9. Facultatea de Geografie, Geoecologie și Turism

10. Facultatea de Fizică Aplicată
11. Facultatea de Chimie
12. Facultatea de Biologie
13. Facultatea de Ingineria Protecției Mediului
14. Facultatea de Construcții, Arhitectură, Urbanism și Design
15. Facultatea de Ingineria Structurilor
16. Facultatea de Electromecanică
17. Facultatea de Agricultură și Zootehnie
18. Facultatea de Filosofie și Jurnalistică
19. Facultatea de Științe Politice și Re-
- Iații Internaționale
20. Facultatea de Limba și Literatura Română
21. Facultatea de Limbi și Literaturi Străine
22. Facultatea de Istorie
23. Facultatea de Sociologie-Psihologie
24. Facultatea de Pedagogie și Psihologie
25. Facultatea de Drept și Administrație Publică
26. Facultatea de Arte Plastice
27. Facultatea de muzică
28. Facultatea de Teatru și Regie de Film
29. Facultatea de Științe Politice și Re-
- Arta Imaginii Electro-nice
30. Facultatea de Publicistică, Radio, T.V.
31. Facultatea de Educație Fizică și Sport
32. Colegiul de Asistență Medicală
33. Colegiul de Asistență de Stomatologie și Tehnică Dentară
34. Colegiul de Geriatrie "Ana Aslan"
35. Colegiul Pedagogic pentru Institutori
36. Colegiul de Administrație Publică
37. Colegiul de Antrenori și Monitori de
38. Colegiul de Artă și Tehnică RTV

BRAŞOV

1. Facultatea de Medicină
2. Facultatea de Științe Economice
3. Facultatea de Căi Ferate
4. Facultatea de Geografie-Istorie
5. Facultatea de Psihologie-Pedagogie
6. Facultatea de Științe Juridice
7. Colegiul de Birotică și Secretariat

BACĂU

1. Facultatea de Geografie-Istorie
2. Facultatea de Filologie
3. Facultatea de Sociologie-Psihologie
4. Colegiul de Contabilitate și Informatică de Gestiune
5. Colegiul de Drept și Administrație Publică
6. Colegiul de Cadastru și Protecția Mediului
7. Colegiul de Asistenți Medicali
8. Colegiul Pedagogic pentru Institutori

CRAIOVA

1. Facultatea de Științe Economice
2. Facultatea de Științe Juridice
3. Facultatea de Filosofie-Sociologie
4. Colegiul Pedagogic pentru Institutori

IAŞI

1. Facultatea de Științe Economice
2. Facultatea de Drept
3. Facultatea de Educație Fizică
4. Facultatea de Filologie
5. Facultatea de Istorie

RÂMNICU VÂLCEA

1. Facultatea de Știința Utilizării Calculatoarelor
2. Facultatea de Informatică de Gestiune și Contabilitate
3. Facultatea de Drept
4. Facultatea de Geodezie, Cadastru și Măsurători Terestre
5. Facultatea de Montanologie

6. Colegiul Pedagogic pentru Institutori
7. Colegiul de Asistenți Medicali de Balneofizioterapie

8. Colegiul de Administrație, Secretariat și Limbi Moderne

ALEXANDRIA

1. Facultatea de Științe Economice

SATU MARE

1. Facultatea de Geografie-Istorie
2. Facultatea de Educație Fizică
3. Colegiul de Comerț, Contabilitate și Turism
4. Colegiul Pedagogic pentru Institutori

VĂLENII DE MUNTE

1. Facultatea de Economie și Management Montan
2. Facultatea de Istorie
3. Facultatea de Psihopedagogie Specială

CÂMPULUNG MUSCEL

1. Facultatea de Geografie-Istorie
2. Colegiul Pedagogic pentru Institutori
3. Colegiul de Comerț, Contabilitate și Turism
4. Colegiul Pedagogic pentru Institutori

BLAJ

1. Facultatea de Geodezie, Cadastru și Măsurători Terestre
2. Colegiul Pedagogic pentru Institutori
3. Colegiul de Co

Durata studiilor este de 4-6 ani pentru facultăți, 2-3 ani pentru colegii, 1-3 ani pentru învățământul post-universitar și 3-4 ani pentru doctorat.

Înscrierea candidaților pentru concursul de admitere se face în perioada **10 iunie - 15 iulie a.c.** la secretarietele universităților de învățământ din București și ale filialelor din țară.

Alte informații se pot obține de la secretarietele Universității și ale institutelor din cadrul filialelor Fundației la următoarele adrese și numere de telefon:

BUCUREȘTI: Palatul Sporturilor și Culturii, Parcul Tineretului, sectorul 4, telefoane: 675.55.98 și 675.40.40/int. 157.

BRAŞOV: Str. Ion Rațiu nr. 2, telefon 092/15.04.37.

BACĂU: Str. Cuza Vodă nr. 6, telefoane 093/11.30.80 și 093/11.12.77.

CRAIOVA: Str. Breste nr. 3, telefoane 094/16.30.10 și 094/11.89.84.

IAŞI: Str. Mașinii nr. 3, telefon 098/12.67.22.

CÂMPULUNG MUSCEL: Str. Traian nr. 223 și Str. Mărăști nr. 15, telefon 0970/11.533.

RÂMNICU VÂLCEA: Str. Nicolae Bălcescu nr. 26, telefon 097/28.28.56.

CRAIOVA: Str. Breste nr. 3, telefoane 094/16.30.10 și 094/11.89.84.

BLAJ: Str. Vasile Suciu nr.4, telefon 096/71.12.31.

ALEXANDRIA: telefon 091/32.20.35.

SATU MARE: telefon 613.59.09 (București).

VĂLENII DE MUNTE: Str. George Enescu nr. 3, telefon 097/28.28.56.

UNIVERSITATEA "SPIRU HARET"

Facultatea de Istorie

Facultatea de Istorie, cu o durată de 4 ani la cursurile de zi și 5 ani la cursurile cu frecvență parțială, asigură o pregătire științifică și didactică similară celorlalte facultăți de profil din România, în condițiile în care acordă atenție sporită unor preocupări mai aparte decât instruirea cu problemele generale, fundamentale ale istoriei, respectiv, vizează aprofundarea cunoașterii istoriei moderne și contemporane naționale și universale, a istoriei românilor din afara actualelor granițe ale țării, a arhivisticii și muzeografiei istorice. Pe un asemenea fond, facultatea își propune să pregătească temeinic viitori profesori și cercetători științifici în domeniul istoriei, viitori arhiviști și muzeografi de specialitate, solid anorați în cerințele vieții contemporane și care să înțeleagă deplin problematica extrem de complexă și de însemnată a viitorului.

Potrivit celor mai avansate principii reformatoare actuale ale învățământului românesc, studenții facultății parcurg la început "trunchiul comun" al disciplinelor care le asigură pregătirea fundamentală generală și profundă în domeniul istoriei naționale și universale. Printr-o mobilitate a planului de învățământ - care o detașează de al celorlalte facultăți de profil din țară -, facultatea noastră permite studenților săi, potrivit opțiunilor acestora, exprimate pe parcursul studiului, să

se specializeze, în ultima parte a activității universitare, în direcții și domenii deficitare astăzi în ansamblul învățământului și cercetării de profil din țara noastră. Astfel, pe lângă absolvenți bunicunoscători ai istoriei generale naționale și universale -, care pot deveni, imediat după susținerea examenului de diplomă, profesori de gimnaziu sau liceu, cercetători în institute academice de profil, facultatea asigură pregătirea și în domenii mai deficitare, precum arhivistica și muzeografia istorică. Absolvenții vor putea, totodată, lucra în presă, la radio și televiziune, în oricare alte dispozitive ale vieții culturale și științifice, fiind abilități în acest sens de pregătirea temeinică pe care o primesc.

Având în vedere căutările permanente ale adevărului istoric și datoria facultăților de profil de a facilita pregătirea judecătoare a unor cadre apte de a se adapta acestor cerințe prioritare ale prezentului și viitorului, capabile să se detașeze de orice conjuncturism și tot felul de prejudicii atât de păgubitoare unei vieți științifice normale, ne propunem să pregătim un nou tip de profesor de istorie, având o cultură de specialitate superioară, solidă, capabilă să-l propulseze spre înaltele sfere ale cunoașterii și interpretării istorice, un autentic cercetător și creator pe frontul promovării adevărului istoric.

Pentru toți studenții săi, facultatea noastră asigură - printr-un program rațional, coerent, conectat la tot ce este mai nou în viața școlii - o temeinică pregătire psihopedagogică, metodică și practică, necesară oricărui profesor de istorie, răcordată deplin cerințelor prezentului și viitorului învățământului românesc de toate gradele.

În prezent, facultatea noastră elaborează, pe baza unor ample discuții, care antreneară cele mai autorizate competențe ale domeniilor învățământului și științei istorice, programe pentru desăvârșirea pregătirii viitorilor absolvenți prin cursuri post-universitare și printr-un sistem de doctorat, capabile de a se afla în strânsă conexiune cu tot ce va fi mai avansat pe plan național și internațional în domeniul istoriografic.

Corpul didactic al facultății este constituit din cadre didactice de strictă specialitate - în deosebi profesori și conferențieri -, provenind în special de la Universitatea București; majoritatea lor covârșitoare posedă de mulți ani titlul științific de doctor în științe și fiecare în parte are rezultate remarcabile în viață științifică, sunt autori a numeroase lucrări de specialitate de largă recunoaștere, ceea ce le conferă o binecunoscută reputație națională și internațională.

Nu este deloc de nelaud în seamă faptul că, la cursurile de zi, celor mai merituoși studenți din fiecare an de studii li se acordă anual burse, ceea ce constituie o noutate de excepție în peisajul universitar particular din țara noastră.

Experiența celor doi ani de învățământ parcurși de Facultatea de Istorie a Universității "Spiru Haret" atestă cu certitudine rezultatele promițătoare prin calitatea lor valorică, situație care acreditează justificat interesul continuu manifesta-

tat de viitorii candidați pentru apropiata testare de admitere la acest profil al Universității "Spiru Haret" din cadrul Fundației "România de Mâine".

■ Prof. univ. dr. Gh. I. IONIȚĂ,
Decanul Facultății de Istorie

Facultatea de Fizică Aplicată

Universitatea "Spiru Haret" organizează, începând din anul școlar 1993-1994, cursuri la FACULTATEA DE FIZICĂ APLICATĂ cu trei colegii, având respectiv II+I, III+I, III+II ani de studii care pregătesc profesori pentru gimnaziu, liceu și ingineri fizicieni.

Pregătirea primilor doi ani se va face în sistem politehnic, împreună cu facultățile tehnice din cadrul Universității.

FACULTATEA DE FIZICĂ APLICATĂ pregătește, prin colegii de III+II ani ingineri fizicieni cu o excelentă cunoaștere și capacitate de folosire a tehnologiilor rezultate din ultimele cuceriri ale fizicii nucleare, fizicii stării condensate, fizicii laserilor, fizicii plasmei și opticii electronice.

FACULTATEA DE FIZICĂ APLICATĂ își propune să formeze ingineri în măsură să se implice cu rezultate certe în retehnologizarea industriei naționale, să o desprindă, pe aceasta, de concepțiile învechite ale industriei grele, cu foarte slabă valorificare a materialelor, materiilor prime și energiei.

Organizată pe principii moderne, având drept surse de inspirație programele de învățământ din Universitățile Fundaților Americane, FACULTATEA DE FIZICĂ APLICATĂ, prin colegiile de III+II ani are în vedere un plan de învățământ care să stimuleze inițiativa studentului și activitatea lui de formare și perfecționare individuală.

Începând cu anul III de învățământ, studenții pot opta pentru profile speciale, cum sunt: fizica plasmei, fizica și tehnica vidului și a tehnologiilor sub vid, tehnici și tehnologii bazate pe fenomene nucleare, tehnologii avansate cu laseri, robotizare cu laseri, microstructuri, materiale magnetice, materiale nucleare, materiale izolante, materiale supraconductoare, materiale compozite etc.

STUDENTILOR MERITUOSI LI SE VOR ACORDA BURSE DE STUDII PE TOATA DURATA CURSURILOR FACULTĂȚII.

■ Prof.univ.dr. Marin IVĂȘCU,
Decanul Facultății de Fizică Aplicată

Cum se va desfășura concursul de admitere la:

Facultatea de Matematici Aplicate și Informatică

Admiterea se realizează pe baza unui test psihologic medical și a unui test de specialitate. Prin testul psihologic medical se urmărește să se depisteze eventuale handicapuri incompatibile cu viitoarea profesie la care aspiră candidatul.

Testul de specialitate constă dintr-un examen scris (iar dacă examinatorii nu sunt edificați asupra candidatului - și printr-un examen oral) prin care se urmărește testarea cunoștințelor de specialitate și a posibilităților sale de a realiza raționamente corecte.

Disciplinele de examen de admitere sunt: "Algebra" (manualele din clasele IX-XII), "Elemente de analiză matematică" (manualele din clasele XI-XII), "Geometria analitică" (manualul de clasa a XI-a) și "Trigonometria" (din manualele de Geometrie, clasele IX-X).

Se observă că așa-zisa "Geometrie sintetică" (manualele din clasele a IX-a și a X-a) nu este inclusă în programa de examen ca în cazul facultăților de matematică din învățământul de stat. Desigur, aceasta nu înseamnă că se renunță la reprezentări geometrice. Dimpotrivă, se va pune accent pe reprezentări grafice și pe reprezentări concrete ale diverselor noțiuni de matematică (legate mai ales de analiza combinatorie și de calculul diferențial și integral).

Lucrarea scrisă deci va conține un număr de probleme - test (7-10 exerciții) pe care candidații vor trebui să le rezolve în cel mult trei ore. Nota se va acorda de către doi correctori ai lucrării scrise. Dacă notările acestora sunt prea diferențiate pentru aceeași lucrare, candidatul respectiv va fi supus și unui interviu oral pe baza căruia se va fixa nota finală.

În cazul candidaților timizi, care manifestă autoincredere mai mică la un interviu oral, la cererea acestora, interviul poate fi înlocuit cu un nou test scris de dimensiune mai redusă.

Admiterea se va realiza în ordinea mediilor notelor de la lucrarea scrisă, în funcție de numărul de locuri și cu

condiția ca la testul psihologic să fi fost declarat apt, iar la proba scrisă candidatul să fi obținut măcar media 5.

Dacă numărul candidaților valo-roși va depăși numărul locurilor planificate se va putea mări numărul de candidați admiși cu cel mult 10%.

Datele de desfășurare a examenului de admitere la această facultate vor fi afișate din timp în urma planificării acestui examen de către conducerea Universității "Spiru Haret".

■ Prof.dr. Ion VĂDUVA

Facultatea de Marketing și Comerț Exterior

Este singura facultate cu acest profil din România și pregătește economiști într-un domeniu fundamental al economiei de piață. Planurile de învățământ asigură studentului o temeinică pregătire în

problemele de studiere a piețelor și adaptările ofertei de mărfuri și servicii la cererea pieței, de aprovizionare și desfacere a mărfurilor și serviciilor atât pe piață internă cât și cea exter-nă. Disciplinele de strictă specialitate ce se parcurg în cei 4 ani de studii la zi și 5 ani la cursurile cu frecvență parțială pot fi circumscrise în următoarele domenii: cercetarea piețelor și politicele de marketing ale firmelor; metode și tehnici de comerț, de negocieri și derulare a contractelor comerciale; reglementări comerciale interne și internaționale; metode și tehnici ale plăților interne și externe, finanțe și contabilitate, expertiza contabilă și control finan-ciar; utilizarea tehnicii de calcul; studierea și cunoașterea obligațiilor a două limbi străine de circulație internațională.

Concursul de admitere constă din parcurgerea a două categorii de verificări: 1) test psihologic și de inteligență (scris) prin care se sondiază capacitatea candidatului pentru afaceri economice; 2) verificarea cunoștințelor de specialitate care constă din susținerea a două examene din patru discipline pe care candidatul le alege după propria

opțiune; matematică (scris), economie, geografie economică și o limbă străină de circulație internațională, ultimele trei sub formă de colcoviu (oral). Bibliografia constă din disciplinele studiate în liceu și care este recomandată de Ministerul Învățământului pentru toate facultățile economice.

Absolvenții obțin diplome de licențiat în științe economice (economist), specialitatea de marketing și comerț exterior. După terminarea studiilor și obținerea diplomei, absolvenții facultăților își pot exercita profesia de specialiști în marketing și comerț exterior în cadrul compartimentelor de export-import sau aprovizionare și desfacere din cadrul societăților comerciale sau re-giilor autonome, în unitățile banca-re, bursele de mărfuri și de capital, în cadrul organismelor publice cu atribuții în domeniul relațiilor comerciale și cooperării economice internaționale, la agențiiile comerciale și reprezentanțele diplomatice române și străine, precum și în cadrul organizațiilor economice internaționale.

■ Prof. dr. Constantin MOISUC

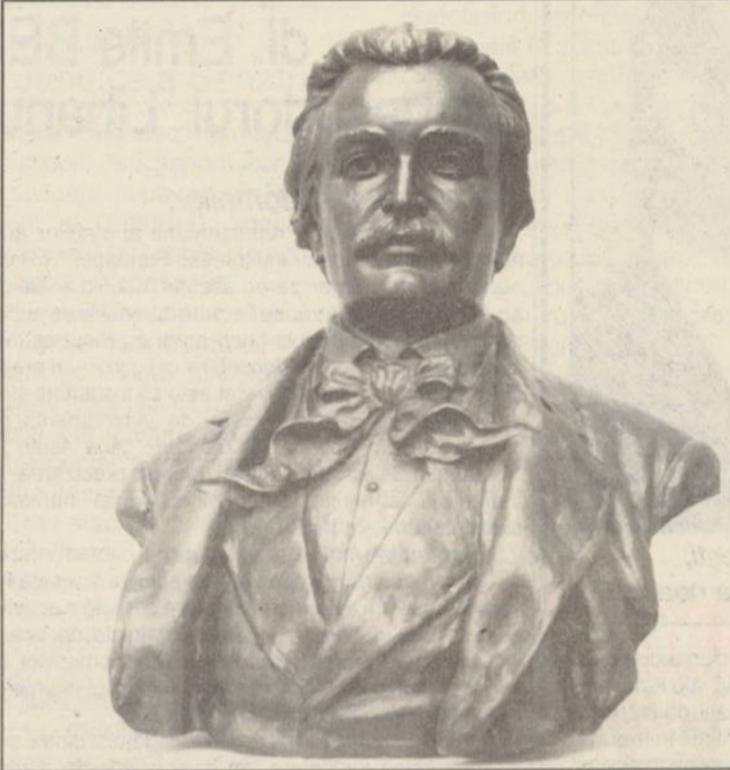
ANUL ANIVERSĂRII MARII UNIRI MIHAI EMINESCU ȘI TRANSILVANIA

În urma revoluției române de la 1848 și, mai cu seamă, în urma Unirii Principatelor Române, români din Transilvania și-au sporit eforturile de a deveni liberi, dar speranțele lor s-au lovit de uneltele dolozoze ale cercurilor conducătoare de la Viena și de la Budapesta. Ura groflor unguri contra elementului românesc era veche, dar ea s-a desăvârșit în epoca "dualismului austro-ungar". La 20 august / 1 septembrie 1865, Dieta Transilvaniei (cu sediul la Sibiu) și-a întrerupt lucrările în urma unui decret imperial, iar legile promulgate de ea între 1863-1864 au fost abrogate. Deschisă la Cluj, la 8/20 noiembrie 1865, Dieta a dispus, la 24 noiembrie / 6 decembrie 1865, încorporarea Transilvaniei în Ungaria, urmând ca treburile și interesele românilor să fie hotărâte la Dieta de la Budapesta.

Autonomia Transilvaniei a fost anulată la 5/17 mai 1867 prin acordul austro-ungar privind crearea statului "dualist" Austro-Ungaria. Era prima oară în istoria ei când Transilvania, privată de atributele unui principat autonom, era anexată regatului maghiar. A început un regim aprig de asuprare națională și de deznaționalizare. Franz Joseph I - împărat al Austriei, încoronat ca rege al Ungariei (27 mai / 8 iunie 1867) - a ratificat legea privind "dualismul" austro-ungar și "unirea" Transilvaniei cu Ungaria. "Pronunciamentul de la Blaj" (3/15 mai 1868) a declarat, prin vocea unor fruntași politici ai românilor din Transilvania, că naționalitatea română rămâne credincioasă revendicărilor rostite de Adunarea Națională de la 3/15 mai (egală îndreptățire a ei cu celelalte naționalități recunoscute pe teritoriul Ungariei, reprezentarea ei în Dietă, în justiție, administrație și armată, înființarea unei găzini naționale românești, adunare națională, desființarea iobăgiei și a dîjmelor, fără despăgubire, libertate industrială și comercială, asigurarea învățământului românesc, inclusiv înființarea unei universități românești, cu fonduri de stat, drepturi și libertăți civice, repartizarea echitabilă a sarcinilor publice, prin impunerea proporțională cu starea materială a fiecărui contribuabil, o nouă Constituție a Transilvaniei) și a cerut autonomia Transilvaniei pe baza Diplomei Leopoldine (4 decembrie 1861) și pe baza Pragmaticii Sanctiuni, recunoașterea și aplicarea legilor promulgate de Dieta de la Sibiu între 1863-1864, redeschiderea Dietei Transilvaniei.

La 7 decembrie 1868, parlamentul maghiar a promulgat legea votată de Dieta Transilvaniei (alcătuită din unguri, sași și secui), în noiembrie-decembrie 1865, privind "unirea" Transilvaniei cu Ungaria, încât legile din Ungaria se aplică, fără săvârșire, pe teritoriul Transilvaniei și, în aceeași zi, apar alte două legi de maghiarizare: Legea naționalităților (Legea XLIV) și Legea învățământului (Legea XXXVIII), care prevedea că în Ungaria există o singură națiune - națiunea maghiară - și că singura limbă a statului maghiar este limba maghiară. În asemenea împrejurări, politica maghiară pe terenul instrucțiunii publice era orientată contra tuturor naționalităților nemaghiare, iar introducerea obligatorie a învățării limbii maghiare în toate școlile primare (Legea Tréfort) dădea învățământul și spiritul românesc o grea lovitură. "Cu învățământul maghiar în școli comunitare întreținute de stat și cu instituția militară inaugurată, fără o reacțiune puternică din partea românilor - susține Mihai Eminescu în 1871 - nici nu știm unde va ajunge această parte a poporului nostru. E destul de tristă starea unui popor care trebuie să se lupte pentru limbă și naționalitate în numele confesiunii religioase căreia-i aparține".

Total se voia maghiarizat prin orice chip. Există, însă, o realitate națională-care nu era deloc maghiară și care nu se voia, în nici un fel, maghiarizată. Era națiunea română "nepolitică", ceea mai veche și cea mai numeroasă din Transilvania. Ea nu voia nimic altceva decât să i se recunoască drepturile și li-

Frate, frate... Dies illa... 28 iunie 1940

Motto:

Dies irae, dies illa,
Solvet saeculum in favilla.
(Thomas Celano)

Plâng Mușatinii în slovele țării,
Plâng Basarabii închiși în numele ei,
Plâng doinele triste și apele date uitării
și trist lăcrimează stejarii depeste-n Orhei...

Lumea-i întoarsă cu dosul în sus,
Oaspetii-s gazdă și gazdele-s la ei în chirie,
Satana cântă-n biserici și-i izgonit din altare Isus
și-n temniță grea se transformă și sfânta chilie...

Ne mor înc-o dată-n adâncuri, sub glie,
Strămoșii căzuți vitejește-n Chilia,
Se-anunță, se simte, se-aude, se vede cumplită urgie
și turme de tancuri ne-aduc peste țară pustia...

De-acum limba sfântă din sfinte Cazanii
N-au dreptul s-o plângă, s-o cânte țărani,
De-acum Mușatini, Basarabi și plăieșii sunt orfani
Istoriei maștere, grele... și prea secetoși ne-or fi anii...

Și vitele fi-ne-vor slabe și spicale goale,
Iar temnițele-nțesate, prea sufocante și pline,
Pustiul va râde de noi prin pustii ocoale,
și adușii de vânturi vor râde de tine, Române.

Ne-o plâng prin vreme doar apa cu nume de dac,
și frunza din codri, oftând, ne mai plâng,
Ne plâng, departe, un frate-amărât și sărac
și pleacă să-nnece amarul în sânge...

Frate, frate și iar frate, dragă frate de departe,
Sub călcăi străin și greu, inima la fel ne bate
Dar voi-va Dumnezeu să le biruim pe toate
într-o vreme ce-o să vie, de frăție și dreptate...

■ Ion Dodu BĂLĂN

București, 1 iulie 1990

* Thomas Celano - poet religios din Evul Mediu. Versurile sunt din Imnul închinat Judecății de apoi: "Zia mânăie, zia aceea, spulberă veacul în cenușă".

berățile de a trăi pe pământul ei, cu naționalitatea, cu limba, cu obiceiurile, cu tradiția, cu religia și cu modul ei românesc de a fi.

"Cerem egala îndreptățire a națiunii noastre"

Între 23/24 februarie - 7/8 martie 1869 a avut loc la Miercurea o conferință națională la care s-a creat Partidul Național Român din Transilvania. S-a considerat că reacția cea mai nimerită față de "dualismul" austro-ungar și față de prigonirile oficialităților ungurești asupra românilor este neparticiparea românilor la viața politică din Ungaria. La 22 martie / 3 aprilie 1869, autoritățile ungurești au interzis, în baza Legii XLIV, activitatea partidului, întrucât singura națiune recunoscută legal în Ungaria era națiunea maghiară și nici o altă naționalitate nu avea dreptul să-și constituie "partid național". Un an mai târziu, Mihai Eminescu a publicat în "Federatiunea" din Pesta (5/17 aprilie 1870), articoul "Să facem un congres", în care menționa, între altele: "E timpul că să-n se răspândească și nouă sacrificiile pe care le-am adus secol cu secol acestui Austrii, care ne-a fost vitregă, și acestor habsburgi, pe care îi iubim cu idolatrie fără să știm de ce, pentru care ne-am vrăsat de atâtea ori săngele inimii noastre fără ca ei să facă nimic pentru noi. Astăzi credem că ar fi venit timpul ca să pretindem și noi ceea ce ni se cuvine de secole. E timpul să declarăm, neted și clar, că în tara noastră (căci este o naștră mai bine decât a oricui) noi nu suntem și nici nu vrem să fim maghiari ori nemți. Suntem români, vrem să rămânem români și cerem egala îndreptățire a națiunii noastre".

În articoul "Echilibrul", tipărit în "Federatiunea" (nr. 38 și 39 din mai 1870), Mihai Eminescu susținea sfârșirea "dualismului" austro-ungar, dreptul fiecărui popor de a-și exprima voința prin legi proprii și de a avea un organ legislativ propriu. Nici cu acest prilej el nu învovătea poporul maghiar de relele produse românilor, ci pe magnații maghiari: "Vina acestei direcționi o au descreierajii lor de magnați, a căror vanitate îi face să credă cum că în această țară, ce e mai mult a noastră decât a lor, ei vor putea maghiariza până și pietrele".

Sfârșirea "dualismului" austro-ungar îse părea lui Mihai Eminescu o condiție necesară a federalizării Austriei și, prin ea, egala îndreptățire a tuturor naționalităților putea deveni realitate. "Fictiunea - arată el - trebuie redusă la valoarea ei proprie și trebuie risipită valoarea nominală care uimește și care, cu toate astea, ascunde în sine cel mai infamant faliment".

Români din Transilvania nu erau singura naționalitate asupră în Imperiul austro-ungar. Sub apăsarea acelaiași regim politic suferau multe naționalități. Datoria tuturor era solidaritatea în vederea redobândirii drepturilor și libertăților lor. "Toate națiunile - scria Mihai Eminescu - trebuie aduse la valoarea lor proprie, și când vom avea din ele factori reali, neiluzorii, atunci se va putea continua cu înlesnire calculul cel mare și secular ce se numește Istoria Austrii".

"Românul se vrea pe sine, își vrea naționalitatea"

Români din Transilvania, la fel ca români din Bucovina (răpita Moldovei la 7 mai 1775), aveau nevoie, în logica lui Mihai Eminescu de pe la sfârșitul anului 1876, de respectarea a două condiții, în scopul conservării ființei lor: păstrarea unității reale a limbii române și garantarea autonomiei bisericii ortodoxe. Prin respectarea lor, românii își asigurau libertatea spirituală și libertatea conștiinței. "Și fiindcă spirit și limbă sunt aproape identice, iar limbă și naționalitate asemenea, se vede

ușor că românul se vrea pe sine, își vrea naționalitatea, dar aceasta o vrea pe deplin". În privința limbii, Mihai Eminescu menționa: "Și chiar dacă o limbă n-ar avea dezvoltarea necesară pentru abstractiunile suprême ale minții omenești niciuna nu e lipsită de expresia concretă a simțuirii și numai în limba sa omul își poate înimă pe deplin".

Mihai Eminescu își dădea seama, în 1876, că regimul "dualist" reprezintă un pericol esențial pentru toate naționalitățile din Imperiul habsburgic și că români din Transilvania sunt slabii fără unguri, iar ungurii sunt slabii fără români. Prin complicitatea lor cu austrieci, ungurii se pierd pe ei însăși și duc pe marginea pri-mediei toate naționalitățile. "Dacă maghiarii, prin spirit de dreptate înălătură, prin sistemul protectionist în afară, nu vor asigura lor și naționalităților un trai vrednic de ființe omenești, atunci o vor face aceasta altii, numai că atunci - adio dulce limbă ungurească" - scria Mihai Eminescu.

Conferința românilor din Transilvania, Banat, Crișana și Maramureș (30 aprilie / 12 mai - 2/14 mai 1881) împunericise pe George Barițiu cu redactarea unui memorie care să analizeze aspectele situației românilor din Imperiul habsburgic. În toamna anului 1882, a apărut la Sibiu, în limbi română, maghiară, germană și franceză, Memorialul explicativ, întocmit de George Barițiu. Cu acest prilej, Mihai Eminescu a publicat, în "Timpul" din 4 noiembrie 1882, un articol în care arăta: "Memorialul comitetului ales de Conferința română de la Sibiu ne descorează situația curioasă și umilitoare ce li s-a creat românilor din monarhia habsburgică prin dualism și prin măsurile guvernamentale ale maghiarilor. Popor străvechi pe teritoriul unei țări autonome, care și-a menținut independența ei în curs de sute de ani atât față cu regii Ungariei cât și cu turci, români care singuri formează două treimi ale populației țării - pe când maghiari și germani abia formează a treia parte - sunt puși cu totul în afară de viață publică prin fel de fel de măsuri machiavelice și persecuții în toate ale lor cu o stăruință demnă de o cauză mai bună..." "Autonom a fost Ardealul până acum șaisprezece ani, - scria Mihai Eminescu în 1883 - până la fuziunea făcută în contra voinței exprese a românilor; în contra tuturor tratatelor din trecut, în contra dreptului și a bunului său, poate chiar în contra voinței Coroanei - căci s-a făcut nu sub influența unei necesități dinălătră, ci sub presiunea împrejurărilor create de războiul austro-italo-turc, când emigranți maghiari și-au stiuțui pe atunci de contele Usedom, deci și de principalele de Bismarck, pregăteau insurecția și dezmembrarea monarhiei habsburgice".

E de amintit că politica de maghiarizare a românilor din Transilvania a durat încă multă vreme. În 1883, ea a fost întărită printr-o nouă lege școlară (a doua Lege Tréfort), care prevedea că examinarea elevilor din școlile liceale ale naționalităților nemaghiare se va face în limba maghiară, iar susținerea examenelor va avea loc în fața unei comisii numite de guvernul maghiar. Opt ani mai târziu, în 1891, limba maghiară a devenit limba obligatorie și în grădinițele și căminele de copii. În 1907, Legea Apponyi pentru sistemul de învățământ prevedea, prin articolul 12, că guvernul are dreptul de a desființa orice școală (românească) "din interesul superioare de stat".

Urmarea firească a politicii de maghiarizare forțată au fost sfârșirea "dualismului" austro-ungar și prăbușirea Imperiului habsburgic prin "sancțiunea popoarelor". La 18 noiembrie / 1 decembrie 1918 - când Marea Adunare Națională de la Alba Iulia a decretat unirea tuturor românilor din acest colț de țară cu Patria-Mumă - titanul apărării drepturilor și libertăților lor, smulse prin "dualism", își dormea somnul de veci sub "teiul sfânt și dulce" din cimitirul "Șerban Vodă".

■ Ion Mihail POPESCU

"Panoramic ARAB"

Lumea arabă văzută de la București

Amfitrion : "ROMÂNIA DE MÂINE"

**Dr. Emile Bedran, ambasadorul Libanului la București,
vorbind la întâlnire, în numele ambasadorilor arabi în țara noastră**

Opțiuni convergente

Marele Iorga spune că, pentru a formula judecăți temeinice avem nevoie de criterii. Ei bine, la dialogul cu reprezentanții țărilor arabe acreditați la București - găzduit de către Fundația "România de Mâine" - participanții le-au fost oferite nenumărate criterii în aprecierea activității și potențialului Universității "Spiru Haret". În cele ce urmează vom încerca o posibilă ordonare a acestora. Să vom începe cu o idee de fond exprimată de:

Acad. Ion Coteanu, vice-rector: "Spiritul în care se lucrează în Universitatea noastră - și care poate reprezenta un interes pentru prietenii noștri arabi - poate fi caracterizat astfel: îmbinarea nouățăilor de ultimă oră cu o experiență didactică de excepție în pregătirea studenților".

Prof. Constantin Mecu: "Împreună cu specialiștii americanii ai domeniului am specializat până acum 20 de cadre în managementul modern. Cum se vede, întâi sus, vrem să ne aliniem unui învățământ modern, oferă noastră în această privință este temeinică și competitivă".

Prof.dr. Dorin Saraforeanu, director general al Institutului de învățământ și cercetare medicală din cadrul Universității: "Avem 3 facultăți cu profil medical. Din 1993 - 1994 vom desfășura și activități de învățământ post-universitar. Suntem disponibili pentru o colaborare cu medicii din țările arabe. Mulți dintre posibilitățile parteneri arabi au făcut aici pregătirea, alții, cunoscând limba română au optat pentru cursuri post-universitare în România".

Prof. Ion Dodu Bălan, director general al Institutului de limba română al Universității: "Între limbile care se predau în Universitatea noastră este și araba. Suntem animați de dorința de a face cunoscute valorile culturale ale țării noastre în spațiul de spiritualitate arab, precum și bogata zestre a civilizației arabe în țara noastră".

Prof.univ. Constantin Vlad, director general al Institutului de studii japoneze și relații internaționale: "Institutul nostru organizează cursuri post-universitare și doctorate în profilul său de activitate. Am putea primi cu bucurie și candidați arabi. Aceștia ar beneficia nu numai de o îndrumare științifică competentă, ci și de o ambianță prietenească deosebită, având în vedere tradițiile de prietenie stabilite în lungul anilor între țara noastră și țările arabe. Nu-i nici un secret că, la noi, lumea arabă, cauza ei, a prietenilor palestinieni se bucură de multă simpatie, de fireasca deschidere spre cooperare".

Acad. Constantin Bălăceanu-Stolnicu: "Învățământul geriatric nu a apărut decât anul trecut la noi. În această ordine de idei însă, vreau să spun că Institutul de geriatrie are o tradițională, de acum, legătură cu țările ară-

be. De când trăia încă Ana Aslan aici au fost îngrijite nu puține personalități ale lumii arabe. Acum încercăm să internaționalizăm activitatea noastră. S-a creat o filială în Indonezia, țară musulmană; sunt interese în această direcție în Egipt și Maroc. Disponibilitățile noastre cu lumea arabă sunt mari în privința colaborării. În următoarea perioadă s-a anunțat, de pildă, un contact cu Emiratele Arabe Unite în această ordine de idei. Din punctul meu de vedere nu există piedici de niciun fel în această direcție. Eu, de pildă, am citit Coranul de două ori și nu am descoperit nici măcar pledici de ordin religios... Pe bună dreptate, colaborarea Universității noastre cu lumea arabă nu poate fi decât avantajoasă de ambele părți. România poate face legătura dintre structurile geopolitice europene și lumea arabă".

Florin Chiriac, vice-director: "În România, ca și în țările arabe, pentru dezvoltare sunt necesare construcții. Care nu pot fi făcute fără ingineri, arhitecți. Noi pregătim aici asemenea specialiști. La ambasadele țărilor arabe din București noi am trimis programele Universității "Spiru Haret", programe care se aliniază standardelor internaționale. Suntem convingi că în acestea se află destule argumente care pledează pentru formula modernă de pregătire aleasă de către instituția noastră, formulă competitivă, care poate trezi interes".

Prof.arh. Cornel Dumitrescu: "La facultățile noastre de arhitectură au studiat în lungul anilor, un număr mare de studenți arabi. Prin intermediul lor noi am reușit să ne apropiem afectiv de lumea arabă. Vreau să mai amintesc faptul că, în prezent, am 20 de doctoranzi arabi la Facultatea de arhitectură. Aș mai vrea să adaug că legăturile noastre cu specialiștii arabi s-au cristalizat în timp, și eu le apreciez ca fiind foarte bune. În Emiratele Arabe Unite am condus execuția unor lucrări de mare importanță, între care complexul de palate din această țară. Am conlucrat excelent cu specialiștii arabi. Din acest punct de vedere cred că este de apreciat dorința Universității "Spiru Haret" de a dezvolta legăturile de colaborare cu prietenii noștri arabi, pe toate planurile".

Întrebări... Răspunsuri...

Îmbrăcând forma dialogului, întâlnirea de la care relatăm a însemnat, în același timp, și un prilej de clarificare a unor aspecte mai puțin cunoscute din activitatea Fundației "România de Mâine" și, mai ales, a Universității "Spiru Haret". Personalitățile arabe prezente au pus întrebări, așa că așa cum se întâmplă în diverse domenii. Iată o parte din aceste "interpelări" - și răspunsurile primite de la factorii competenți ai celor două instituții:

Dr. Emile Bedran, ambasadorul Libanului:

Alocuțiunea Excelenței sale, dl. Emile BEDRAN, ambasadorul Libanului la București

Doamnelor și domnilor,

În numele colegilor, reprezentanți ai statelor arabe prezenți la această întâlnire, în numele meu personal, mulțumesc Fundației "România de Mâine" și Universității "Spiru Haret" pentru organizarea acestei întâlniri și dialog prietenesc. Între România și țările arabe există relații strânse în toate domeniile de activitate. Am în vedere domeniile culturii, științei, economiei. Multă tineri arabi au făcut studiile în România. Ei sunt astăzi foarte apreciați în țările lor, cu deosebire cei care s-au pregătit în domeniile medicinii, al tehnicii. După cum tot așa de adevărat este că instituțile științifice și de învățământ din România se bucură de o înaltă apreciere, de un binemeritat prestigiu. Este larg cunoscut în lumea arabă Institutul Național de Geriatrie "Ana Aslan", despre care a vorbit aici dl. acad. Constantin Bălăceanu-Stolnicu. Mai fac precizarea, absolut necesară, că multe componente ale economiei românești au rădăcini numeroase și majore obiective economice, social-culturale în țările arabe.

Iată tot atâtea motive pentru care noi suntem interesați să transmitem oficialităților arabe din țările noastre tot ceea ce s-a spus la această întâlnire, în dialogul fructuos avut. Fiți convinși că vom asigura o receptare corectă a activității Fundației, a Universității dv. După cum se dovedește încă odată, întâlnirile de acest gen sunt foarte importante pentru cunoașterea mai temeinică a tuturor domeniilor care pot trezi interese reciproce. În această ordine de idei nu aș vrea să încheie înainte de a cere permisiunea să pun câteva întrebări privind Fundația, Universitatea.

Prima dintre ele ar fi: care este legătura dintre aceste instituții ale dv. și statul român? A doua: dacă diplomele pe care le acordă Universitatea "Spiru Haret" sunt sau nu recunoscute de către statul român? A treia întrebare: dacă ați reușit până în prezent să stabiliți legături directe cu institute similare din alte țări? Si o ultimă întrebare: dacă ați stabilit asemenea contacte în Europa și America și dacă sunteți recunoscuți de către acești parteneri?

Cum se vede, suntem interesați să cunoaștem că mai mult despre activitatea Fundației și a Universității. Eu rămân convins - și sper să fiu în asentimentul colegilor diplomați prezenți - că putem să vă ajutăm și să faceți mai bine cunoștuți în țările arabe. Suntem dispuși să acordăm și alte facilități în vederea stabilirii unui dialog continuu dintre instituțiile dv. de învățământ și cele corespunzătoare din țările noastre.

Revin, și vă mulțumesc încă o dată pentru invitația de a participa la această întâlnire. Vă doresc mult succes în misiunea nobilă pe care v-ați asumat-o. Să sperăm că vom avea contacte permanente de acum înainte.

Vă mulțumesc.

1. Care este legătura între Universitatea "Spiru Haret" și statul român? 2. Dacă diplomele pe care le acordă Universitatea sunt sau nu recunoscute de stat? 3. S-a stabilit legături directe cu institute similare din alte țări? 4. Dacă sunt stabilite asemenea contacte, sunteți recunoscuți de către acești parteneri?

Prof.dr. Aurel Bondrea: Miniștri, președinți de comisii parlamentare, senatori, deputați, academicieni, oameni de știință și cultură și alți demnitari fac parte din colegiile revistei "Opinia Națională" - iar aceasta reprezintă implicit recunoaștere de către structurile de stat a instituției noastre. Privind recunoașterea diplomelor, pe masa Parlamentului se află o inițiativă legislativă în acest sens. Universitatea face parte din Alianța Universităților Americane din Europa de Est și Centrală, care numără circa 60 de universități. Instituția noastră de învățământ a și câștigat concursul pentru marketing și management deschis Alianței amintite. Este o recunoaștere a potențialului nostru în această ordine de idei, în spiritul întrebării domnului ambasador. Mai mult: Prof.dr.doc. Alexandru Zamfir, președintele Societății de Marketing din România, vice-președinte al Fundației "România de Mâine" s-a deplasat la Paris pentru a încheia contracte de colaborare privind înființarea a încă două institute la noi: unul de marketing și cibernetică, altul de opinie publică și anchetă socială.

Prof. Hamed Hassan, reprezentant al Ambasadei Republiei Arabe Siria la București: 1. M-ar interesa durata studiilor la Universitatea dv. 2. Care este structura programelor de învățământ? Acad. Ion Coteanu: Încep prin a răspunde mai întâi la ultima întrebare: structura programelor de învățământ am difuzat-o la toate ambasadele țărilor arabe la București. Mai mult decât ce se cuprinde în acel documentar nu am ce să mai adaug. Decât doar că ne încadrăm în standardele internaționale. Cât privește durata anilor de învățământ, aceasta este: 3 ani pentru colegii; 4 ani

pentru facultăți, cu excepția celor de medicină și arhitectură care au o durată de 6 ani.

Dl. Ahmed Mohamed Khouah, consilier la Ambasada Mauritaniei: Studenții străini li se acordă viză de sedere în România?

Prof.dr. Aurel Bondrea: Această chestiune se află în curs de soluționare la autoritățile românești. Nu ne îndoim că ea va căpăta o rezolvare corespunzătoare. Să nu se uite că suntem la început de drum pe culoarul construcției statului de drept și că în domeniul legislativ există numeroase solicitări care își așteaptă finalizarea.

Dl. Fawaz Abu Tayen, ambasador al Regatului Hashemit al Iordaniei la București: Am aflat despre școala românească de geriatrie de la studenții din țara noastră care au studiat în România. Eu nu am întrebări de pus, ci vreau doar să spun că multe dintre personalitățile din țara mea, din diferite componente ale vieții economice-sociale au studiat în țara dv. Ne-ar bucura să ne putem întâlni tot așa, la un dialog, și cu oameni din România care au studiat în țările arabe, care au preocupări privitoare la aceste țări.

Dl. Chreh Mohamed, consilier al Ambasadei Statului Palestina la București. Nici domnia sa nu a avut întrebări de pus. Dar, în expoziții tinută, a infățișat situația învățământului superior din zona de ocupație, numărul de facultăți și de studenți, condițiile de pregătire. S-a arătat că dintre facultățile enumerate lipsește Facultatea de medicină, pentru care există dorință de a fi înființată în teritoriile ocupate. "Eu personal, a spus dl. Chreh Mohamed, știu că peste 10 000 de palestinieni au studiat în facultățile românești. Astă nu-i puțin, desigur, dar ne exprimăm speranță că și în viitor se va colabora în această direcție".

Pagina realizată de
Ilie TĂNĂSACHE

Reproducere integrală din revista
"Panoramic ARAB"

FUNCȚIONARUL PUBLIC

CERINȚE ȘI OBLIGAȚII ÎN SOCIETATEA CONTEMPORANĂ *

ION PREDESCU, senator

Președintele Comisiei Juridice a Senatului

În această sesiune sau la începutul celei următoare, Senatul României va aborda dezbaterea și adoptarea proiectului de lege privind statutul funcționarilor publici.

În activitatea de legiferare este de principiu ca la elaborarea unui proiect sau a unei propuneri legislative și apoi la dezbaterea din comisii și din plenul Camerei legislative, să se aibă în vedere, printre altele - și următoarele esențiale aspecte: ● când a apărut instituția juridică a cărei reglementare face obiectul proiectului și datorită căror nevoi sociale; ● cum a fost concepută și cum a fost reglementată la acea dată; ● cum a evoluat instituția respectivă în confruntarea cu realitatea vieții și dacă a corespuns sau nu finalității avută în vedere și ce sens al dezvoltării ei a înregistrat, în timp; ● care este starea socială la zi și situația raporturilor interumane și ce anume reglementare corespunde acestora; ● ce sens de dezvoltare se intenționează și se da și de aici, ce reglementare să se adopte, și; ● care sunt măsurile - garanții ce trebuie luate pentru a se asigura funcționarea și dezvoltarea urmărită.

Este ușor de observat că aceste cerințe rămân în mare măsură în sfera dorinței deoarece, adesea, confruntarea legii cu viața relevă neconcordanțe. Astfel privind lucrurile, să încercăm o succintă prezentare a reglementării legale a statutului funcționarilor publici - cât și a felului cum a evoluat aceasta - sub puterea evenimentelor epocii - începând cu situația de după primul război mondial - și până la zi. 1) Finele veacului trecut și începuturile celui în care ne aflăm, ca și multe alte domenii, și știința dreptului administrativ și a administrației publice a beneficiat de mari profesori - întemeietorii de școală - cum au fost C.G. Dissescu, Paul Negulescu și alții. Remarc meritele prof. univ. Antonie Iorgovan - de a-i fi reașezat la locul de cinstă pe acești mari savanți români (vezi "Drept Administrativ", vol. I).

Starea de spiritualitate și interesul național de la începuturile veacului se regăsesc și în legea privind statutul funcționarilor publici - din 19 iunie 1923, care este o reglementare completă și modernă pentru epocă și care în mare parte este actuală. Statutul definește conceptul de funcționari publici ca fiind cei care îndeplinesc un serviciu public permanent, civil sau ecclastic - la Stat, județ, comună sau la instituții bugetare. Sunt preciseate expres și categoriile care nu sunt funcționari publici: funcțiile

politice, cele elective, mitropolitii, episcopii, funcționarii corporilor legiuitoroare (care au un Regulament al Camerei), specialiștii străini cu însărcinări temporare pe bază de convenție.

Legea stabilea principiul că o funcție este creată sau desființată prin lege; funcționarii cu statute speciale își păstrează situația - în măsura în care acele reglementări nu contravin acestui statut general.

Erau stabilite condițiile de admisibilitate în funcții publice: cetățean român, domiciliul în țară, 21 ani vîrstă minimă, apt medical, fără condamnări penale, serviciul militar satisfăcut, studii corespunzătoare funcției, vechime pentru anumite funcții, exercițiul drepturilor civile și politice, concursul de admitere, numirea în funcție, jurământul de credință față de stat și lege. Unii funcționari - cei de gestiune - erau în amovibili - iar ceilalți - de autoritate - aveau stabilite criterii speciale; cei din prima categorie erau definitivi și permanenți, pe clase, grade, gradații, iar ceilalți - temporari - pe funcții și categorii. În statut erau reglementate amănuntele îndatoririle de serviciu, drepturile bănești (leafa), indemnizațiile, pensiile, conchediile etc. Expres prevăzute erau incompatibilitățile: o altă funcție, comerțul, antrepriza, arendașii, servicii la unități private, nu puteau fi senatori sau deputați.

Era permisă asocierea profesională, culturală sau economică; nu era permisă activitatea asociației cu caracter politic și încălcarea acestor prevederi se sancționa cu destituirea; nu era permisă greva, iar inițiatorii erau pedepsiți penal cu închisoare și amendă, pe lângă destituirea din funcție.

Înaintările în funcții și avansările în grad se făceau pe bază de tabele anuale - alcătuite de o comisie specială reglementată prin lege - care erau publicate în Monitorul Oficial, și puteau fi contestate - în condițiile procedurii de lege stabilită.

Avizul Comisiei speciale era conform.

Mai erau reglementate transferările, răspunderea disciplinară -; erau prevăzute faptele disciplinare, sancțiunile, ancheta obligatorie, procedura de judecată, comisia etc.

În afară de legea privind Statutul exista și Regulamentul de aplicare legii - de asemenea, adoptat prin lege - și care dezvoltă la amănunt toate prevederile generale ale legii - Statut.

Existau pe lângă Statutul funcționarilor publici și Regulamentul acestuia și alte reglementări speciale pentru unele servicii publice - și de autoritate - sau profesii și toate constituiau ordinea de drept a administrației publice din acea perioadă.

lor - reprezentanții autentici ai puterii judecătorești, care erau pentru întreaga societate expresa supremă a autorității, a cinstei, demnității și onoarei.

Pe aceste baze societatea românească se dezvoltă în ordine și în liniște, administrația fiind un factor de bază.

2) Ordinea administrației publice a început să fie tulburată treptat și în 1938 - a fost grav atacată - de dictatura regală, care a desființat unele servicii publice, a introdus altele de dictat, a limitat sau a suprimit exercițiul unor drepturi cetățenești și a agravat din ce în ce mai mult starea administrației și drepturile cetățenilor.

Multe servicii publice și-au dobândit o reputație deosebită și deplină încredere din partea cetățenilor, respect și încredere în competența, în onestitatea și conștiința datoriei.

Teme în dezbatere

Astfel, serviciul Căilor Ferate Române în slujba națiunii - a făcut din ceferiști a "două armată a țării" datorită disciplinei lor, la datorie pe orice vreme, devotați serviciului până la sacrificiu, onești și modesti - dar demni - în uniforma lor de ceferist - pe care o cinstesc.

De asemenea, Garda Financiară - model de instituție, în uniformă și înarmată, pregătită exemplar, la datorie și incoruptibilă; sau Jandarmeria Română - cu frumoasa ei uniformă pe care o purta cu deosebită onoare și demnitate - asigurând ordinea de drept și garantând liniștea și ordinea publică pe întreg teritoriul țării. Cadrele didactice - care prin pregătirea profesională și ținuta morală, cu exigiență, onestitate și spirit de dreptate, preocupate de educația copiilor și a tinerilor țării - erau nume de referință în localitățile în care trăiau și profesau.

Deasupra tuturor serviciilor publice naționale, județene ori comunale - se afla corpul magistraților, care erau înlocuți cu alte forme, organe și funcții corespunzătoare dictaturii comuniste.

Treptat, administrația țării a fost

înlocuită cu alte forme, organe și funcții corespunzătoare dictaturii comuniste.

În legislație a apărut în 1950

Codul muncii - care i-a desființat

pe funcționarii publici, a apărut o singură categorie - "oameni ai muncii" - toți cu contract de mun-

că pe bază de dosar, subordonata celui care angajează și cu toate abuzurile și nedreptățile cunoscute.

Și această orânduire s-a

schimbat împărțindu-se toți "oa-

menii muncii" în "lucrători" și "activiști".

S-a generalizat termenul de "lucrător" în justiție, sănătate, milă, învățământ etc. iar activiștii s-au stratificat pe trei categorii: de partid, de stat și obștești. Existau diferențe de "statut" - privind salarizarea, drepturile de concedii, pensii, locuințe etc.

Puterea era unică - și o exercita fostul PCR - iar consiliile județene și comunale aveau un Comitet sau Birou executiv ca organe executive - iar acestea erau încadrăte cu "activiști de stat" - sau "lucrători" în diverse sectoare.

În unitățile administrative de bază, județele, toate instituțiile, toate serviciile publice, toate întreprinderile și organizațiile de orice fel - erau subordonate organelui de partid și șefului acestui organ.

4) Aceasta era starea de fapt și de drept - în administrația țării - în decembrie 1989 - când Revoluția - a desființat vechiul regim.

Înlocuirea vechilor structuri s-a dovedit a fi un proces greu și de durată.

Bazele au fost așezate prin noua Constituție a României și prin numeroasele decrete-legi adoptate de puterea provizorie, apoi de peste cele 250 de legi adoptate de Parlamentul legislaturii precedente și procesul legislativ creator al noilor structuri și instituții în toate domeniile conti-

nuiă.

Senatul României a încheiat,

de curând, adoptarea setului de

cinci proiecte de legi - cu care a

finalizat reforma justiției - opera-

re deosebit de importantă.

Evident că sunt sectoare încă

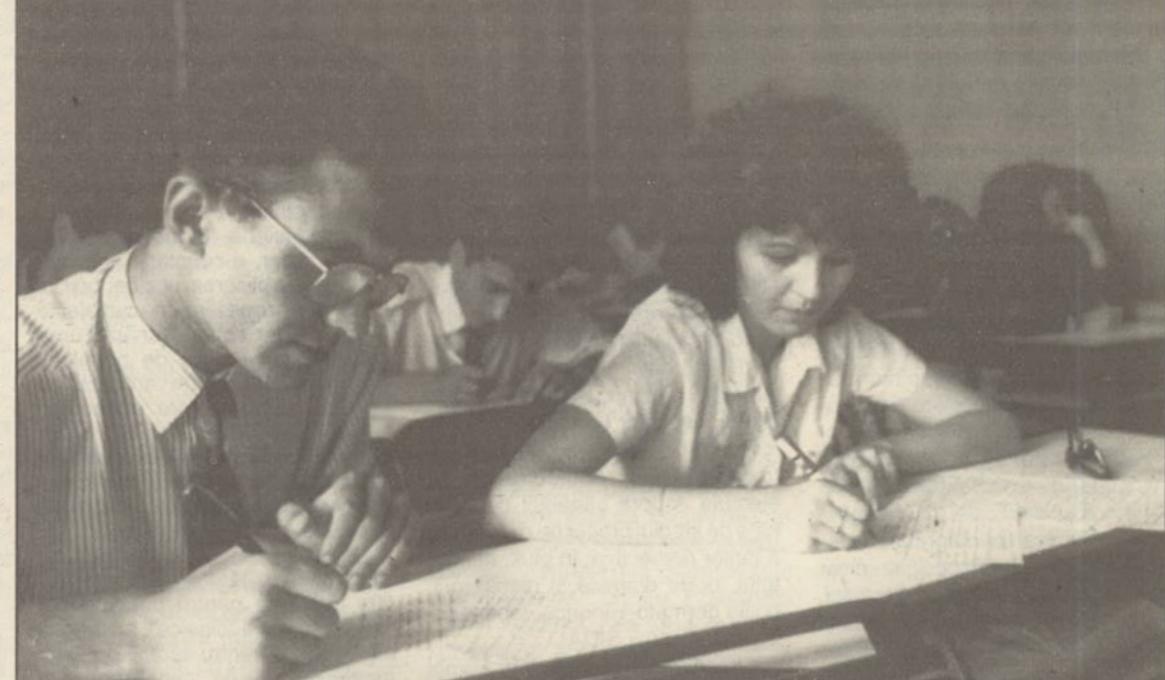
nereglementate: învățământul,

cultura, apărarea națională s.a.

Mai sunt statutele speciale pentru polițiști, militari, cadrele didactice și altele, de asemenei neadoptate - și între acestea și statutul funcționarilor publici.

(Va urma)

*) Comunicare ținută la Seminarul internațional cu tema "Guvărarea și administrația publică; statutul funcționarului public" - 3-5 mai 1993 - București.

Probă scrisă la disciplina "Curențe de găndire economică" cu studenții din anul I cursul fără frecvență, Facultatea de Drept și Administrație Publică

IDEALUL NAȚIONAL

în cultura politică românească

În filosofia social-politică românească problematica națiunii, surprinsă în diversele ei ipostaze, privită din varii unghiuri și de pe diferite poziții teoretice, și-a găsit, de multă vreme, o mare extensie, mai ales în perioada interbelică. Fără îndoială, constatări de finețe și concluzii bine motivate ne-a lăsat în întinsa lui operă Petre Andrei. și aceasta, deoarece el pleca de la convingerea că "dintre toate formele de comunități spirituale nici una nu stăpânește atât de mult sufletul omenește ca națiunea". Corelată cu societatea, cu statul, cu societatea civilă în general, națiunea oferă cadrul larg de afirmare prin toate "prisme" ei, cum ar spune Mihai Eminescu, - a idealului național, a conștiinței naționale, a devotamentului național.

Ca formă superioară de comunitate umană, națiunea, citim în Cartea poporului român a lui D. Bolintineanu, "este poporul și toate clasele care o compun împreună, care trăiesc sub aceleași legi, cu aceeași limbă, cu aceleași datine, pe tărâmul ce le este hotărât". La rândul său, Simion Bărnuțiu aprecia cu împrezzință că "libertatea aderătă a unei națiuni nu poate fi decât națională", iar potrivit credinței lui Vasile Goldiș, "națiunea este o celulă a civilizației și a culturii, amândouă

îmbinate, sinteza posibilităților de progres uman... Omenirea fără națiuni ar fi universul fără constelații solare, haosul primordial al nefinței". În același spirit se înscrise definitia riguroasă a lui Eftimie Murgu: "Originea națiunii este piatra fundamentală a acestei clădiri a conștiinței". Iar pentru I. Ghica - model de profundime și acuratețe - "ca un stat, o națiune să existe și să aibă viitor, se cere mai cu seamă ca între oamenii care îl compun să existe o solidaritate produsă prin identitate de idei, de aspirații".

Poți sau nu să fii de acord cu o acceptiune sau alta, cu o definiție sau alta, cu o notă sau alta atribuită națiunii. Unele s-ar putea să plătească un anume tribut, fie și conjunctural, subiectivismului, voluntarismului, unilateralității, datorate fie epocii în care au trăit și gândit fiecare dintre cărturari români, fie lor însăși. S-ar putea, ca azi, în temeiul căstigurilor teoretice, unele din tezele sau concluziile lor să nu mai reziste unei analize critice, dar în nici un caz un analist obiectiv scrupulos, loial nu poate face abstracție de ele, fie și ca mărturii istorice.

Relevam, cu ani în urmă, că "ne revendicăm la o națiune nu numai prin ce ne-a dat, dar și prin ce i-am

dat", că "în națiune, fiecare își vede obârșia lui și tot în ea și viitorul", că "națiunea e înima unui popor". Națiunea a fost și este întrinsec legată de idealul național ca una dintre valorile politice, juridice supreme, căci tot ce se întreprinde într-o națiune, atât în vremuri oarecum mai calme, de evoluție normală, de acumulări graduale, cât și în momentele ei mai agitate, mai încordate din varii motive, în de cauze interne sau/și de factori externi, se afirmă sub egida unui ideal.

Valorile fundamentale ale națiunii române au impus-o ca pe una dintre cele mai însemnante între națiunile europene și cu mari perspective, mai ales sub aspectul culturii, al înzestrării spirituale, al ingeniozității în numeroase domenii. Se confirmă astfel încă odată observația lui H. Coandă, potrivit căruia, dacă toate națiunile ar dispune de atâtă inteligență de către dispune națiunea română lumea ar fi scutită de multe reale, ca și ceea ce sublinia pe bună dreptate G. Călinescu: "Istoricește suntem prin substratul nostru tracogenic... dintre vechile popoare ale Europei. Suntem niște adevărați autohtoni de o impresionantă vechime." Cum, mergându-i pe urme, profesoara Zoe Dumitrescu-Bușulengă adaugă: "Când aparții unui

popor ca al nostru, pentru care istoria a fost mașteră și natură generoasă (...), pentru care înnoirea a fost primită cu înțelepciune, iar tradiția păstrată ca un sipeț neprețuit, când aparții unui astfel de popor (...) cu ascunse și nesfârșite valențe spirituale, nu mai e nevoie îndeobște să te lauzi." La un popor ca al nostru, adânc înrădăcat în istorie, dar și permanent deschis spre înnoire, "chiar dacă ar dispărea orice urmă istorică, viața și cultura s-ar desfășura (...) mai departe fiindcă în fiecare membru al neamului nostru trăiește o întreagă tradiție, nealterată."

Evident, toate aceste căstiguri istorice n-au căzut din cer. Ele au cerut îndărjite eforturi, pe care poporul nostru nu a ezitat să le face cu dăruire și răspundere.

Determinările ce oferă posibilitatea delimitării spiritualității românești nu pot fi nici absolutizate și nici idealizate. Nu suntem singurul popor care deține una sau alta dintre determinările amintite; ceea ce ne particularizează, însă, sunt armonia și echilibrul lor, însușirile noi care se nasc grație simbiozei organice dintre raționalism,umanism, și simțul acut al istoriei.

Toate acestea oferă o identitate specifică națiunii noastre și definesc conștiința ei istorică. Ele au cerut, desigur, interferență cu alte popoare. "Dacă sufletul unui popor nu poate fi determinat decât prin cultura sa" (M. Ralea), dacă el este ceva ce nu poate fi biruit ("El fiind zestre, el fiind dorul" - N. Iorga), numai prin istorie și cultură s-a durat spiritualitatea românească.

Analyze la obiect, pertinente pun în evidență faptul peremptoriu că "fiecare comunitate națională duce o existență și are o conștiință cu trăsături generale, proprii și altor co-

munități, dar și cu trăsături particulare, izvorăte din trecutul istoric, din tradiții și obiceiuri, din modul concret al procesului de formare și autoformare, căci națiunea, cultura și specificul acesteia, formându-se ca proces obiectiv sub incidența premselor materiale și social-politice generale și particulare, în același timp se și autoformeză prin acțiunea modelatoare a subiectului istoric... institutor de sens" (Al. Tănaș).

Totdeauna înlătător, încurajător, tonic, idealul național a ținut treaz simțul național, sentimentul sacru al apărării gliei străbune, al datoriei de înlătare a comunității între națiunile lumii. Românul a știut dintotdeauna că, luptând pentru națiunea sa, pentru a o vedea propășind, mergând pe propriile-i picioare, împreună cu altele popoare, cu alte nații și seminții, își va face datoria de cetățean, de fiu al patriei; el și-a purtat și își poartă cu demnitate și mândrie existența sa printre popoarele civilizate. Cine nu înțelege riguros aceste comandanțe și constante ale științei națiunii în prezent, acționând împotriva lor, nu face nici de cum o operă ce va rămâne în istorie, iar acțiunile sale, sisifice în esența lor, nu vor căpăta un pașaport pentru eternitate, cum ar spune Laroche Foucauld. Cine cochetăază cu știința națiunii și nu-i înțelege rezultatele ei firești în evoluția societății ar fi de preferat să procedeze cum recomanda Blaga: să lase știința în pace.

■ Prof. univ.
Marin VOICULESCU

PUNCTE DE VEDERE

O ALTERNATIVĂ LA SISTEMUL SANITAR ACTUAL

STAREA DE SĂNĂTATE face parte dintre drepturile fundamentale ale omului. Sănătatea tuturor popoarelor este o condiție fundamentală a păcii mondiale, a securității internaționale, de ea depinzând gradul de cooperare între indivizi și state. Opinia publică, informarea (corectă, clară) și cooperarea activă a societății reprezintă condiția capitală pentru ameliorarea sănătății popoarelor. Guvernele poartă răspunderea stării de sănătate a popoarelor. Ele sunt obligate să adopte măsurile de sănătate cele mai potrivite. Ministerul Sănătății precum și serviciile sanitare nu pot face singure față problemelor sănătății unei populații. Politica sanității trebuie să fie înglobată în politica generală a țării respective.

SPRE O CRIZĂ INCONTROLABILĂ A SĂNĂTĂȚII?

Caracteristicile fundamentale ale stării de sănătate în România de astăzi sunt următoarele: o morbiditate în continuă și accelerată creștere, sporirea imprevizibilă și necontrolată a factorilor de risc pentru societate, necesitatea unei tehnici și tehnologii medicale tot mai sofisticate. Rezolvarea integrală a acestor probleme este imposibilă chiar pentru țările cele mai bogate. Deci, în țări ca România, sănsele sunt și mai mici. Acest lucru are urmări catastrofale asupra sănătății majorității populației. Soluția pare a fi o reorientare radicală a strategiei economice și sociale, plasând sistemul sanității ca o prioritate maximă a acestei strategii.

Problemele de sănătate sunt, în grade diferite, proprii tuturor popoarelor și sistemelor sociale. Ele au deja o dimensiune mondială la fel cum au și problemele mediului, de care, de altfel, sunt influențate. Sistemul sanității din trecutul recent au avut în vedere, decenii întregi, problemele sanitare legate de industrializare, creșterea speranței de viață, schimbarea - prin urbanizare - a modului de viață și a sistemului de valori. Se pare că totul este în echilibru și că starea de sănătate a populației este sub control. În ultimi anii, apar, în mod violent, impactul degradării mediului asupra sănătății, pandemia SIDA, răspândirea necontrolată (datorită modernizării comunicatiilor) a bolilor transmisibile. De asemenea, se înmulțesc accidentele de toate feluri. Țările industrializate iau cunoștință și trebuie să facă față acestor tipuri de agresiuni asupra sănătății. Țările în curs de dezvoltare (printre care și România) se văd nevoite să facă față la două categorii de greutăți: a) efectele asupra sănătății ale industrializării, urbanizării, riscurilor profesionale, bolilor cardio-vasculare, cancerului, toxicomaniilor, accidentelor; b) efectele asupra sănătății determinate de stadiul precar de dezvoltare a țărilor respective; în plus, malnutriția, bolile diareice și respiratorii, bolile dermatovenereice, tuberculoza, paludismul, SIDA.

Aceasta este situația astăzi la noi în țară. Spre deosebire de țările din Vest, care, din punct de vedere sanității, se luptă doar cu un singur grup de greutăți din cele două enumerate, țara noastră este obligată să facă față amânduroră. În prezent, această

situație există și se agravează. Dacă va continua, va duce la o criză incontrolabilă a sănătății.

CE SE POATE FACE?

Protecția sanității va trebui să devină obiectivul principal al politicii socio-economice. Pentru a înțelege, este necesar să fie cunoscut și explicat termenul de "Conditionalitate". Termenul are un sens larg; se aplică atât la nivel național cât și internațional în domeniul sănătății. El exprimă un ansamblu de condiții economice legate de o anume politică financiară, de nivelurile schimbărilor valutare, acordarea sau retragerea subvențiilor, reducerea cheltuielilor publice, precum și alti factori cuprinși în aşa-numita disciplină macroeconomică impusă de organismele internaționale de împrumut, țărilor care împrumută.

Termenul de "Conditionalitate" este, așadar, o conotație negativă pentru că aplicarea acestei politici finanțare are pe termen scurt efecte dezastroase asupra sănătății unor categorii vulnerabile de populație din țările sărace (în antiteză cu efectele bune asupra economiei acestor țări). Săraci, femeile, unele categorii populacionales expuse sunt afectate, în primul rând, de efectele imediate, grave, asupra stăriilor de sănătate. Notiunea de "Conditionalitate" se aplică însă, cu efecte pozitive pentru sănătate, la împrumuturile acordate pentru proiecte socio-economice "clasice", menite să fie benefice pentru săraci, precum: rețele de aducție, canalizare, alte sarcini publice subvenționate; de asemenea, corecția ecologică și subvențiile directe pentru sănătate acordate unor pături ale populației.

Vreau să subliniez că notiunea de "Conditionalitate" a sănătății este

fundamentală și foarte largă. Ea cuprinde, în afara problemelor de macroeconomie, obiective sanitare esențiale, probleme de protecție a sănătății și mediului, calitatea vieții și bunăstarea, probleme de ajustare dinamică și de administrare intelligentă, simultane cu evoluția generală a societății.

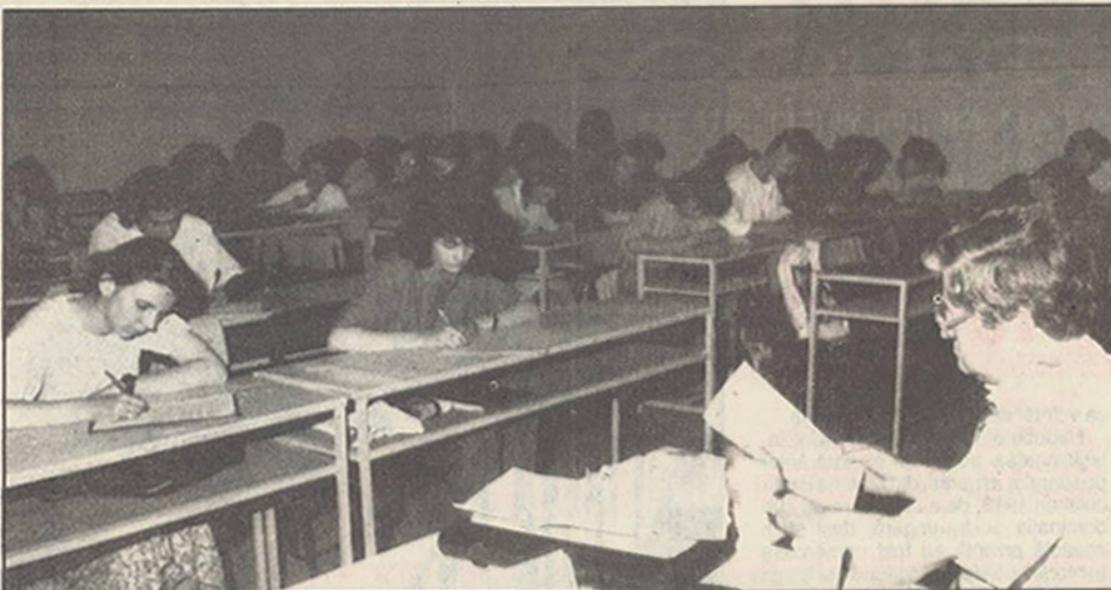
În aceste condiții, și bazându-ne pe asemenea argumente, ne permitem să subliniem necesitatea ca decizile economice ale guvernării să aibă ca punct de plecare și ca obiectiv general, chiar înaintea obiectivelor propriu-zise din aceste decizii, protecția socială și promovarea stării de sănătate. Numai în acest fel se va putea demonstra că s-a trecut de la prioritatea pe care vechiul regim o acorda mașinilor pe care le acumula, și nu omului, instituțiilor prin care își realizează puterea economică, și nu persoanelor și ființei umane. Numai în acest fel se va demonstra prioritatea problemele persoanei umane, a drepturilor sale și a plasării ei în centrul tuturor preocupărilor, a garanțiilor sociale pe care ea le are în condițiile democratiei.

Așezând, deci, persoana în centrul preocupărilor, suntem obligați să condămne toate celelalte realizări ale unei societăți civile de starea de protecție socială și starea de sănătate. Aceasta pentru a convinge și a ne convinge că - spre deosebire de ceea ce a fost până acum și de plasarea, în practică, a preocupării pentru viața individualului pe planul al doilea (apreciindu-l numai drept colectivitate și nu ca persoană concretă și unică, având fiecare problemă ei) - politica sanității a guvernării este îndreptată cu atenție spre drepturile fiecărui om, dreptul la sănătate însemnând însuși dreptul la viață. În acest mod, pledăm nu pentru a demonstra importanța domeniului nostru, al sănătății, ci pentru logica existenței democratice, care nu poate avea tel mai înalt decât certitudinile fiecărei persoane că poate exista bine protejat social și bine protejat sănătate. Să văzut exact ce s-a întâmplat cu absurditatea societății sociale, care a pus înainte alte interese decât cele ale omului, văzut ca persoană. Aș că o guvernare reală în spiritul drepturilor omului trebuie să condiționeze orice măsură și a de a se asigurarea stării de sănătate și protecție socială, de certitudinile maxime pe care le oferă fiecărei persoane cu specificul organismului ei. Or, din acest specific fac parte și bolile, deci, implicit, asigurarea sănătății.

Economia de piață este un termen extrem de folosit astăzi, dar pe nimeni

nu a preocupat prea mult modul în care se răsfrâng aceste concepte în domeniul sanitar. În esență, economia de piață tinde să înlătărească intervenția directă a statului, lăsând liberă decizia directă a cetățeanului în economia și protecția socială. Aceasta nu înseamnă, însă, așa cum ar dori să înțeleagă unii, că, dacă nu mai intervine direct, statul nu mai are răspunderi. Dimpotrivă, ascensiunea democrației înseamnă și ascensiunea protecției sociale în așa fel încât răspunderile statului cresc în acest domeniu pe măsură ce ele descresc în desfășurarea liberă a economiei.

Această nouă orientare trebuie înțelesă pe baza a patru mari principii: 1. Transformarea economică a grupelor populataionale vulnerabile prin creșterea gradului lor de autonomie economică; oferirea posibilităților de a juca un rol eficace în economie. 2. Responsabilitatea pentru propria sănătate trebuie să revină comunității și să fie asumată de aceasta în cea mai mare parte. Guvernarea trebuie să ofere mijloace și condiții pentru ca fiecare colectivitate să poată contribui la ameliorarea stării de sănătate, a calității vieții, având acces la resursele sanitare și la informația medicală, să poată influența favorabil procesul de îngrijire a sănătății. 3. Guvernarea, punând accentul pe condiționalitatea sănătății, trebuie să creeze un climat favorabil pentru sănătate, oferind inteligență și siguranță unui cadru general bine studiat. În aceste condiții, ministerul de resurse sanitare și dezvoltare socială și apărare trebuie să se concentreze pe condiționalitatea sănătății, trebând să creeze un climat favorabil pentru sănătate, oferind inteligență și siguranță unui cadru general bine studiat. În aceste condiții, ministerul de resurse sanitare și dezvoltare socială și apărare trebuie să se concentreze pe condiționalitatea sănătății, trebând să creeze un climat favorabil pentru sănătate, oferind inteligență și siguranță unui cadru general bine studiat. În aceste condiții, ministerul de resurse sanitare și dezvoltare socială și apărare trebuie să se concentreze pe condiționalitatea sănătății, trebând să creeze un climat favorabil pentru sănătate, oferind inteligență și siguranță unui cadru general bine studiat. În aceste condiții, ministerul de resurse sanitare și dezvoltare socială și apărare trebuie să se concentreze pe condiționalitatea sănătății, trebând să creeze un climat favorabil pentru sănătate, oferind inteligență și siguranță unui cadru general bine studiat. În aceste condiții, ministerul de resurse sanitare și dezvoltare socială și apărare trebuie să se concentreze pe condiționalitatea sănătății, trebând să creeze un climat favorabil pentru sănătate, oferind inteligență și siguranță unui cadru general bine studiat. În aceste condiții, ministerul de resurse sanitare și dezvoltare socială și apărare trebuie să se concentreze pe condiționalitatea sănătății, trebând să creeze un climat favorabil pentru sănătate, oferind inteligență și siguranță unui cadru general bine studiat. În aceste condiții, ministerul de resurse sanitare și dezvoltare socială și apărare trebuie să se concentreze pe condiționalitatea sănătății, trebând să creeze un climat favorabil pentru sănătate, oferind inteligență și siguranță unui cadru general bine studiat. În aceste condiții, ministerul de resurse sanitare și dezvoltare socială și apărare trebuie să se concentreze pe condiționalitatea sănătății, trebând să creeze un climat favorabil pentru sănătate, oferind inteligență și siguranță unui cadru general bine studiat. În aceste condiții, ministerul de resurse sanitare și dezvoltare socială și apărare trebuie să se concentreze pe condiționalitatea sănătății, trebând să creeze un climat favorabil pentru sănătate, oferind inteligență și siguranță unui cadru general bine studiat. În aceste condiții, ministerul de resurse sanitare și dezvoltare socială și apărare trebuie să se concentreze pe condiționalitatea sănătății, trebând să creeze un climat favorabil pentru sănătate, oferind inteligență și siguranță unui cadru general bine studiat. În aceste condiții, ministerul de resurse sanitare și dezvoltare socială și apărare trebuie să se concentreze pe condiționalitatea sănătății, trebând să creeze un climat favorabil pentru sănătate, oferind inteligență și siguranță unui cadru general bine studiat. În aceste condiții, ministerul de resurse sanitare și dezvoltare socială și apărare trebuie să se concentreze pe condiționalitatea sănătății, trebând să creeze un climat favorabil pentru sănătate, oferind inteligență și siguranță unui cadru general bine studiat. În aceste condiții, ministerul de resurse sanitare și dezvoltare socială și apărare trebuie să se concentreze pe condiționalitatea sănătății, trebând să creeze un climat favorabil pentru sănătate, oferind inteligență și siguranță unui cadru general bine studiat. În aceste condiții, ministerul de resurse sanitare și dezvoltare socială și apărare trebuie să se concentreze pe condiționalitatea sănătății, trebând să creeze un climat favorabil pentru sănătate, oferind inteligență și siguranță unui cadru general bine studiat. În aceste condiții, ministerul de resurse sanitare și dez

La examenul de Drept Constituțional anul II, cu dr. Gheorghe Uglean

Așteptând "tragerea cortinei" peste încă un examen

AUTORITATEA MONDIALĂ ȘI INTERESELE NAȚIONALE

(Continuare din pag. 1)

Dreptul fiecărui stat de a veghea asupra propriilor interese

Dificultățile mari și reale în toate timpurile - în a-și afirma și menține independența au determinat România, pe reprezentanții ei să elaboreze cu grijă și să aplică elastic, nuanțat concepțele de independență și suveranitate, să formuleze propuneri și norme de relații interstatale foarte avansate, recunoscute ca adevărate principii pentru vremea respectivă. În cînd în 1914, într-o scrisoare trimisă unor șefi de stat occidentali, I. I. C. Brătianu sublinia, de pildă, că "independența României... este departe de a fi... fructul bunăvoiței străine", respingând pretențiile ca "în numele umanității să facem abstracție de dreptul pe care îl are fiecare stat, mare sau mic, de a veghea asupra intereselor sale proprii, căci independenta tuturor țărilor are un caracter identic, care nu variază cu numărul populației sau cu întinderea teritoriului".

În 1883, Mihail Kogălniceanu, arțanul independentei la 1877, formula ideea conlucrării strânsă între statele mici pentru a se apăra împotriva imixtiunilor marilor puteri: "Noi, în toate eventualitățile - recomandați el - trebuie mai deosebit să comptăm pe acele state mici care, ca și România, sunt obiectul

ambițiunilor celor mari, celor neșăuoși... Nu este bine ca noi, peștii celor mici, să ne mâncăm între noi, când peștii celor mari caută să ne înghiță cu totul. Eu cred că dacă vom întări legăturile noastre... toți împreună am putea să ne apărăm mai ușor independența".

Afronturile suferite de România, și în general de statele mici la Conferința de pace de la Paris de după primul război mondial, l-au condus pe același Brătianu să formuleze explicit, în 1919, revendicarea democrațării relațiilor interstatale: "Ce cerem noi azi pentru viața internațională? Cerem ce s-a dobândit pentru viața internă a tuturor statelor civilizate, cerem democratizarea vieții internaționale".

Fără a se legăna în iluzia unei suveranități naționale închise, România a militat în perioada interbelică la Liga Națiunilor, îndeosebi prin talentul și personalitatea lui Nicolae Titulescu, pentru înțelegerea obligațiilor internaționale nu ca niște prescripții impuse unilateral anumitor țări, ca un pretext comod al amestecului în treburile interne, ci ca un ansamblu de îndatoriri revenind deopotrivă tuturor statelor mari și mici, recunoscute în statutul organizației internaționale.

O atitudine deschisă, receptivă, a manifestat clasa politică românească în acea perioadă și față de propunerile care, cum a fost planul Briand, anticipat, într-o bună măsură, eforturile reluate după 1945 de către occidentalii și concretizate în Piața comună și celelalte organi-

me economice și politice vest-europene contemporane. În spiritul ideilor lui Titulescu despre "organizarea păcii" și "spiritualizarea granitelor" - înțelese nu ca o cedare în fața agresiunii ori acceptare a recroirii geografiei politice europene, ci ca o adâncire a colaborării și încrederei pe baza egalității în drepturi - diplomația românească a salutat, la vremea respectivă, ideile integrării regionale și continentale, inițial pe plan economic, iar în final și politic. "În momentul când vom avea o confederație europeană - se entuziasma, de pildă, G.G. Mironescu, ministru de externe al țării - fața lumii va fi schimbată. Paceau va fi pentru totdeauna asigurată și progresul continuu al națiunilor civilizate va fi garantat".

Nu e mai puțin adevărat, desigur, că declarațiile de acest gen aveau în bună măsură un caracter conjunctural, de amabilitate formală față de o mare aliată din partea căreia venea propunerea integrării, reprezentanții români știind prea bine că ea va fi cu siguranță înmormântată prin eforturile altor mari puteri, în primul rând ale Angliei.

Aproximativ pe aceeași traiectorie a gîndirii politice dar într-un context istoric al escamotării ideologice a intereselor naționale, România a acționat cu consecvență, în cadrul C.A.E.R., împotriva planurilor de satelizare sovieto-est-europeană, văzând în ele ceea ce și erau: încercări de torpilare a programelor sale de industrializare și chiar un atentat la adresa inde-

pendenței și a integrității teritoriale. Chiar dacă în fundamentearea acestei poziții s-au făcut puternic resimțite gesturile dictaturii și autoritarismului ce izola tot mai mult țara pe plan internațional - dictatură ce a regizat, totodată, o permanentă și zgromotoasă campanie politică pe tema independenței și suveranității - nu e mai puțin adevărat că respectivele idei de satelizare, vagi și inconsecvente, s-au lovit și de împotrivirea mai mult sau mai puțin tacită a majorității celorlalte țări socialiste, soldându-se, în ultimă instanță, cu fiasco-ul C.A.E.R. înainte de a fi fost desființat formal în 1990.

În același timp, chiar și simpla eliberare de prejudecăți poate duce la concluzia că, în ultimele două decenii, diplomația românească a adus o contribuție recunoscută la elaborarea concepției și sistemului securității și cooperării europene, la adoptarea principiului consensului în formularea unor hotărâri reciproc acceptabile pentru toți participanții la reunurile general-europene.

Un guvern mondial sui-generis

Un stadiu nou al raporturilor dintre factorii naționali și internaționali îl reprezintă apariția, după război, a Organizației Națiunilor Unite, cu Adunarea Generală, Consiliul de Securitate și rețeaua organizațiilor internaționale specializate. Toate acestea au constituit, până în urmă cu câțiva ani, în principal, o arenă de consacrare și manifestare atât a condominiumului mondial sovieto-american, cât și a rivalității dintre aceste două superputeri, în jurul cărora s-au amalgamat, cu modificări parțiale, temporare și chiar reversibile de la o perioadă la alta a evoluției postbelice, celelalte state sau grupări de state din lume. Afirmarea treptată a O.N.U. ca o autentică autoritate mondială pentru aria lumii capitaliste în măsură în care nu putea fi împiedicată de veto-ul fostei U.R.S.S. și, uneori, al Chinei în Consiliul de Securitate, a trecut în bună parte neobservată pentru cei din țările socialiste, deși era reflectată parțial de neobosită campanie din Est împotriva teoriilor mondialiste și a statului universal (între care multă vreme au fost incluse și alte idei de integrare regională).

Dispariția bruscă, în anii 1989-1990, a blocului politico-militar reprezentat de Tratatul de la Varsòvia și a celui economic reprezentat de C.A.E.R. a precipitat evoluția O.N.U. în sensul transformării acesteia în unică autoritate inter sau suprastatal mondială. În prezent, ea acționează în funcție de caracterul monopolar al concentrării mondiale de forțe, concentrare reprezentată îndeosebi de S.U.A. și celelalte principale puteri, o bună parte structurate anterior în cadrul NATO.

Analizând evoluția mai recentă a ONU - inclusiv în lumina preocupărilor pentru stingerea conflictelor aparent etnice din fosta Iugoslavie - ne găsim, de fapt și, parțial, de drept, în prezență unui guvern mondial sui-generis, reprezentat de Consiliul de Securitate, pe lângă care Adunarea Generală a ONU pare a îndeplini funcția decorativă a unui parlament larg reprezentativ, liber să discute de toate, dar neputincios să impună îndeplinirea vreunei din hotărârile sale neagreate de Consiliu. Aceasta din urmă dispune de tot mai multe posibilități economice, juridice și militare, mergând, cum s-a întâmplat deja, până la a declanșa și purta războaie de anvergură. Dacă la aceasta se mai adaugă și practica embargourilor, care implică automat mai multe state, aflate în situația paradoxală de a aciona contra propriilor interese, apar nu puține semne de întrebare în legătură cu viabilitatea termenilor de suveranitate națională, interese naționale, cu principiile dreptului și relațiilor internaționale.

Așa cum s-a și remarcat în publicistica mondială, ca o invitație la dezbateri și clarificări, din moment ce s-a ajuns ca acest "guvern mondial" de facto să se manifeste și ca un jandarm internațional, nu există riscul ca această funcție să fie exacerbată, prin exersare și sub presiunea conjuncturilor, în dauna altor funcții normale unui organism creat prin voînță statelor: stimularea progresului economic, politic și spiritual, a cooperării multilaterale a tuturor popoarelor lumii? Desigur, salvagardarea păcii este un obiectiv major, prioritar, care impune și restricții consimțite.

Impunându-și respectarea riguroasă a embargourilor economice dictate de O.N.U. contra unor țări cu care se derula în trecut o parte considerabilă a schimburilor sale externe, România a resimțit din plin, în ultimii ani, consecințele politicii actualei autorității mondiale, prin diminuarea posibilităților dezvoltării sale, datorată reducerii drastice a schimburilor economice. Acest fapt, are, evident, consecințe asupra nivelului de trai la care se așteaptă populația în condițiile tranziției la economia de piață. Se înțelege, țara noastră nu poate schimba actuala stare de lucruri din lume iar așa fiind, singura ei șansă va fi, oare, ca în dictonul latin, "una salus victis, nullam sperare salutem"?

În afară de efortul intern, hotărător, spre care îndeamnă și sensul dictonului citat, șansa României rezidă în adaptarea treptată, dar continuu ascendentă, la noile realități ale lumii de azi, fără a sacrifica însă experiența istorică integrată valorilor ei naționale și sociale, intereselor naționale legitime, care, evident, nu pot contraveni intereselor celorlalte popoare ale lumii. În același timp, România trebuie să contribuie activ la elaborarea și punerea în practică a bazelor principale ale noilor relații internaționale.

O analiză realistă a scenei mondiale nu poate să nu releve perspectiva că raporturile dintre ONU și țările membre vor evoluă probabil tot mai mult spre o formulă de originală confederație mondială, întemeiată pe respectarea și armonizarea intereselor statelor. Însă, dată fiind inegalitatea puterilor economice, militare și de altă natură ale acestora, aceeași analiză realistă nu poate scăpa constatarea potrivit căreia recidivele vechilor practici și mentalități, inechitabile nu vor disparea de la sine și numaidecă. Tocmai de aceea, o politică externă tradițional constructivă, echilibrată, independentă și integrată noului curs mondial impune preocupare pentru codificarea riguroasă a normelor juridice, politice, economice ale raporturilor statelor între ele și cu autoritatea mondială, care va fi un proces laborios, relativ îndelungat și dificil. În lumina experienței istorice și concepției ce trebuie să o călăuzească, România nu poate să nu-și facă auzit glasul în concertul unor asemenea preocupări, care, în cele din urmă, sunt hotărătoare pentru ființa și existența națională. Căci, pentru a cita din nou pe I.I.C. Brătianu, "respectul străinătății nu se adresează decât acelor popoare conșiente de sine, puternice îňăuntru, totdeauna vegheare la interesele lor"; "pentru un stat... ca al nostru, a părăsi terenul principiilor, este a se da bătut, pentru că principiile singure ne dau nouă în viața internațională compensația necesară în fața celor mai mari".

TRATATUL INTERNAȚIONAL DE PACE DE LA TRIANON - ÎN LUMINA ADEVĂRULUI ISTORIC

Indeobște, aniversările unor mari evenimente istorice care au schimbat destinele unor țări și popoare impun profunde reflecții. Obiective și lucide, îlăță căteva referitoare la această temă cu rezonanță în actualitate, la împlinirea a 73 de ani de la semnarea Tratatului de la Trianon.

"Doctrina" revisionistă ungă se reazămă pe convingerea eronată, greșită că Tratatul de la Trianon a avut la bază ideea de pedeapsă, care a "mutilit" Ungaria de odinioară și că ar fi viciat de lipsa consimțământului Ungariei; că Tratatul a fost un "dictat", nu "o pace negociată"; prin urmare, clauzele sale politice și teritoriale nu s-ar putea considera "legi între părți". Se interprează apoi că Tratatul de la Trianon nu ar fi echitabil pentru că poporul ungăr ar avea un drept "istoric" asupra teritoriilor "pierdute" și că o parte din populația ungără ar fi fost pusă sub stăpânirea altor popoare, inferioare din punct de vedere cultural. Aceste argumente sunt ecoul doctrinei imperialisto-rasiste, după care dreptul de posesiune al unei națiuni asupra teritoriului izvorăște din simplul fapt al cotropirii lui și din pretinsa superioritate a națiunii respective față de celelalte.

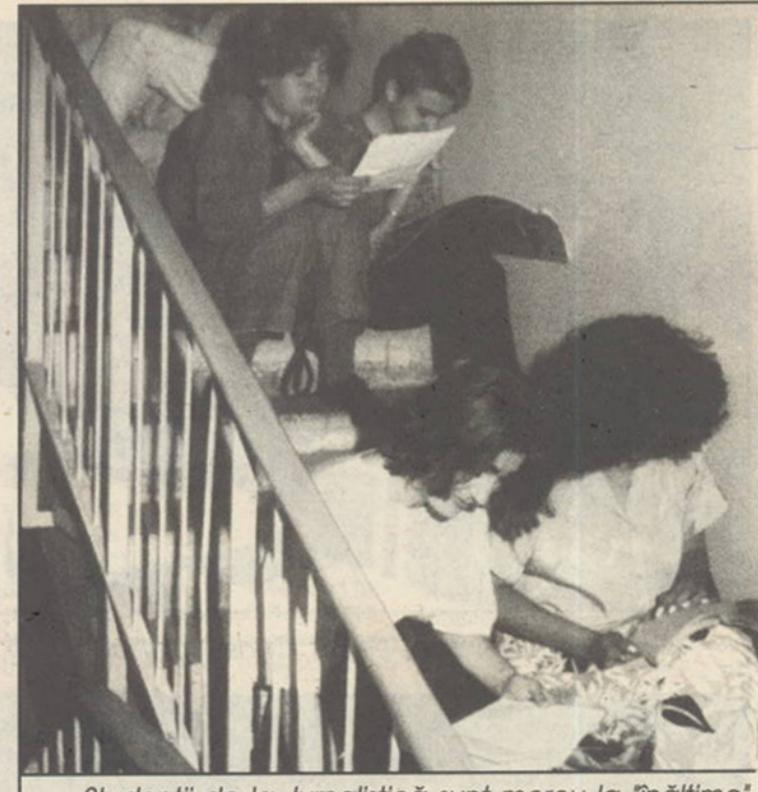
Pe de altă parte, se susține, din rațiuni de ordin internațional, că schimbările "produse" prin Tratatul de la Trianon ar constitui o sursă inepuizabilă de fricțiuni și o primejdie permanentă pentru Europa centrală, întrucât Ungaria de odinioară ar fi constituit o unitate economică, geografică și politică, de care Bazinul dunărean nu se poate dispensa; că națiunea ungără nu ar putea prospera în situația hotărârilor de la Trianon din punct de vedere economic și politic și, în sfârșit, că granițele trăsate de acest Tratat nu ar corespunde principiului naționalităților, întrucât în regiunile limitrofe (adică în Transilvania, Slovacia, Croația și teritoriile sărbești) nu s-ar fi aplicat nici principiul naționalităților, nici dreptul de autodeterminare al popoarelor. Toate aceste "teze" susținute, de altfel, cu multă perversitate și de către delegația oficială a Ungariei la tratativele de pace, s-au dovedit și se dovedesc și fi neîntemeiate, având un puternic rezervător. Astfel că, atunci când s-a deschis Conferința de pace (de la Paris), Austro-Ungaria nu mai era decât o instituție ce aparținea trecutului". În același mod, aprecia și Robert Lansing, secretar de stat american, în Memorile sale: "Imperiu austro-ungar s-a prăbușit. Diferitele naționalități agitate și nerericite de habsburgi au scuturat jugul imperial, au proclamat independența lor și au cerut Aliaților să-i protejeze și să recunoască noua stare de lucruri".

Într-adevăr, la data deschiderii Conferinței internaționale de pace de la Paris (18 ianuarie 1919) și a semnării Tratatelor de pace, inclusiv a celui de la Trianon din 4 iunie 1920, unirea Transilvaniei cu România fusese înfăptuită prin hotărârea Marii Adunări Naționale Constituante de la Alba Iulia din 1 decembrie 1918, iar problemele Cehiei, Slovaciei, Croației, Voivodinei, Poloniei dobândiseră și ele o rezolvare favorabilă acestor popoare. De aceea, mareea majoritate a istoricilor, care s-au ocupat și se ocupă de problemele centrului și sud-estului european, au susținut și susțin că monarhia austro-ungară a fost destrămată în fapt la sfârșitul anului 1918 de luptele de eliberare națională ale popoarelor și că Conferința păcii era chemată doar să sanctioneze aceste înfăpturi. Astfel, Tratatul internațional de pace de la Saint-Germain cu Austria și cel de la Trianon cu Ungaria au confirmat hotărârile istorice adoptate de popoare din fosta monarhie dualistă austro-ungară. La Trianon nu s-au prezentat delegații oficiali ai Austro-Ungariei și cu atât mai puțin ai Ungariei Mari și Sfântului Stefan, state care nu mai existau. Delegația Ungariei reprezintă Ungaria, creată în marginile etnice ale națiunii ungare, într-un teritoriu care, într-adevăr, se consideră că aparține poporului ungar. La Trianon s-au prezentat și împunericii popoarelor eliberate de sub stăpânirea fostei monarhii austro-ungare, care stăpânește pe teritoriile lor naționale așteptau de la Conferința internațională de la Paris recunoașterea de drept a ceea ce popoarele prin voință lor înfăptuise în fapt. Prezentând actele de unire ale Transilvaniei, Banatului, Crișanei, Maramureșului, Bucovinei, precum și Proclamațiile de adeziune ale Consiliului național săesc și ſhab din Transilvania, ale Consiliilor naționale germane și polone din Bucovina, primul-ministrul român, I. I. C. Brătianu, a tănit să sublinieze că populația acestor provincii și-a exercitat dreptul suveran de a dispune de propriul său destin, exprimând libera

devoinește de a se uni cu România.

Nepuțind ataca direct temeinicia, legimitatea acțiunilor și hotărârilor popoarelor asuprute, din toamna istoricului an 1918, de a se elibera de sub dominația austro-ungară, deși și în această privință au fost numeroase încercări, politicienii unguri au acționat încă în timpul definitivării tratatului, și de atunci nu au renunțat până astăzi, de a-l ataca sub pretextul că Conferința internațională a impus Ungariei "o pace nedreaptă", "o pace nenegoziată". Această afirmație este dezmințită atât de prezență și activitatea desfășurată de delegația oficială a Ungariei la aceste tratative, cât și de titulatura celor patru volume de documente prezentate de delegația ungării la Conferința de pace: "Les Negociations de la Paix Hongroise..." (Negociările păcii ungare). De atel, delegația ungării deosebit de numerosă, condusă de contele Apponyi A., era compusă din 78 de persoane: 7 comisari generali, printre care conții Bethlen, Teleki Pál, Kallay, 6 comisari, 38 de "experti" aleși dintre cei mai "competenți" pentru chestiunile românești, în primul rând, dar și pentru cele slovace, croate și sărbești, 6 consilieri politici, aparținând diverselor partide existente atunci în Ungaria, 14 secreteari printre care miniștri Walko, Karoly și alții, 1 secretar general și 2 secreteți adjuncți. Este semnificativ faptul că delegația ungării s-a bucurat de favoarea unui lung răgaz de timp, de aproape un an și jumătate pentru a-și elabora și prezenta documentarea, atât scrisă cât și orală în fața Conferinței de pace. Este vorba de lucrarea amintită în patru volume, "un tezaur unic al științei ungare", cum se preciza în Prefața acestei lucrări, tipărită în trei limbi de circulație internațională, precum și nu mai puțin de 38 de Note remise Conferinței de pace. Acest material documentar foarte bogat și impresionant prin abilitatea înfățișării lui, dar care, în esență, denatura crunt realitățile istorice, social-economice și politice, idealizând vechile regimuri din timpul monarhiei dualiste, calomniind capacitatele creative ale popoarelor român, slovac, croat și sărb, pentru a "justifica" dominarea de către Ungaria pe mai departe a teritoriilor naționale ale popoarelor eliberate din Transilvania, Croația, Slovacia și din teritoriile sărbești. Nerecunoscând situația de fapt, apărută prin hotărârile istorice ale fostelor popoare asuprute, de despartire a acestora de Ungaria, de creare a statelor lor naționale, delegația ungară insistă asupra organizării unui plebiscit, pentru ca astfel și maghiarii din teritoriile eliberate să-și poată manifesta, chipurile, dreptul la autodeterminare.

Reprezentanții Angliei, Franței, Italiei și Statelor Unite ale Americii, ca factori decisivi, au studiat timp de 2 luni, prin Comisiile și experții lor, voluminoasele dosare cuprinzând "argumentarea" pretențiilor Ungariei. Merită să relevăm faptul că din aceste Comisiile ale Conferinței de pace, prezidate de oameni politici de seamă ca André Tardieu, viitor prim-ministrul al Franței, sau lordul Curzon, ministru al Marii Britanii, făceau parte o seamă de experți, cunosători profunzi ai realităților istorico-geografice din Europa centrală ca Seton Watson, istoric și

Studentii de la Jurnalistică sunt mereu la "înlătări".

profesor universitar englez, Sir Eyre Crowe, experti englezi din Ministerul Afacerilor Străine, Sir James Hiadlam-Morley, Sir Harold Nicholson, Sir Aleen Leper, generalul Mance; experți americani: prof. Coolidge de la Harvard University, prof. Charles Seymour de la Yale University, prof. Douglas Johnson de la Columbia University s.a.; experți francezi printre care Ed. Martine. De relevat că nici un reprezentant al României, Cehoslovaciei și Serbiei nu a făcut parte din aceste Comisi, întrucât aceste țări au fost tratate la Conferința păcii ca justițiaabile, ca și Ungaria.

După examinarea atentă a "documentației" ungare, Conferința păcii, "care prin experții ei american și englezi de cele mai adese ori au trasat frontierele" - după aprecierea lui N. Titulescu, delegat la această Conferință din partea României - a remis delegației Ungariei la 6 mai 1920 Scrisoarea președintelui Millerand, care conținea răspunsul la Notele ungare, împreună cu textul definitiv al Tratatului de pace de la Trianon. "Puterile aliante și asociate - se remarcă în această Scrisoare - au cercetat cu cea mai mare atenție Notele prin care delegația ungării și-a expus observațiile în privința condițiilor de pace ce îl s-au comunicat... Cercetarea la care s-a dedicat delegația dvs., n-a făcut, de altfel, decât să confirme încheierile la care Puterile aliante și asociate ajunseră mai înainte prin studierea documentelor de tot felul ce puteau fi invocate în sprijinul tezei ungarești; pe baza acestor încheieri s-au și tras frontierele descrise în condițiile de pace ce v-au fost înmărite. Împrejurările etnografice din Europa centrală sunt așa încă este, într-adevăr, cu neputință ca frontierele politice să coincidă, în toată întinderea lor, cu frontierele etnice. Urmează că unele nuclee de populație maghiară și Puterile aliante și asociate nu s-au resemnat fără părere de rău la această necesitate - se vor găsi trecute sub suveranitatea unui alt Stat. Dar nu se poate pretinde, pe temeiul acestei situații, că ar fi fost mai bine să nu se schimbe vechiul statut teritorial. Ostatore de lucruri, chiar milenară, nu are temei să dăinuască mai departe când s-a constatat că e contrarie dreptății... Voința popoarelor s-a exprimat în zilele din octombrie și noiembrie 1918, când dubla monarhie se prăbușea, în sensul că populații, multă vreme obijicită, hotărăse să se unească fraților lor italieni, români, iugoslavi sau cehoslovaci. Întâmplăriile care s-au mai desfășurat de atunci sunt tot atâta mărturii noi despre sim-

țamintele naționalităților odinioară supuse Coroanei Sf. Stefan. Măsurile târziu luate de guvernul unguresc pentru a acorda satisfacție nevoilor de autonomie ale naționalităților n-ar mai putea să dea iluzii; ele nu schimbă nimic din adevărul esențial, anume că, în decurs de mulți ani, toate sforțările politicii ungurești au urmărit a înăbuși glasul minorităților etnice".

Astfel, la 4 iunie 1920, la Trianon a fost semnat Tratatul de pace cu Ungaria de către Puterile aliante și asociate și împunericii guvernului ungăr. În el se recunoșteau înfăptuirile epociale ale popoarelor asuprute, realizate în toamna anului 1918, care erau realități de necontestat. Se recunoșteau astfel unirea Transilvaniei cu România, dreptul Slovaciei de a se uni cu Cehia, a Croației și a teritoriilor sărbești cu Regatul iugoslov. Tratatul de la Trianon recunoștea Ungariei acele teritorii din Câmpia Panonică (93.000 km.p.) în care unguri reprezentau majoritatea populației, teritoriile trasate cu decesii în urmă de chiar oamenii politici și de știință unguri, cu toate că și în această Ungarie trianonică peste 25% din populația ei era nemaghiară. În Tratatul de pace de la Trianon se preciza, în mod expres, că "Ungaria recunoaște și respectă hotările cu țările vecine". Înțărind justiția hotărârilor de la Trianon, delegatul ungăr, Antal Ullein, care facea parte din Comisiunea de delimitare concretă a frontierei româno-ungare, conchidea în Raportul întocmit că "pe această frontieră Comisiunea de delimitare nu a putut să descopere o injustiție, oarecare vrednică de a fi semnalată Societății Națiunilor". În termeni la fel de realiști a apreciat hotărârile Tratatului de la Trianon și profesorul de istorie de la Universitatea din Budapesta, Ferenc Eckhardt, în anul 1934, când remarcă: "Nu trebuie să credem că descalecătorii unguri au împoprat toată Ungaria de odinioară. Teritoriul împoprat de ei era aproape identic cu teritoriul la care a fost redus (sic!) Ungaria cu o mie de ani mai târziu, prin efectul Tratatului de la Trianon". Rezultă, aşadar, cu claritate, că nu Tratatul de pace de la Trianon a hotărât "sfârtearea" Imperiului ungar, "multilatera" lui, ci Ungaria multinațională, prin revoluția de eliberare națională a popoarelor asuprute, a fost restrânsă la adevărata granită etnică încă în anul 1918, ceea ce Tratatul Internațional de pace de la Trianon doar a consfințit aceste realități. De aceea, fiind drept și echitabil, Trianonul trăiește!

■ Dr. Augustin DEAC

REVISTA
OPINIA
națională

TIPOGRAFIA FED

TEHNOREDACTARE COMPUTERIZATĂ:
Nicoleta ANGHEL

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Palatul Sporturilor și Culturii, Parcul Tineretului, Sector 4. Telefon 675.68.45

Costul unui abonament trimestrial este de 600 lei. Plata abonamentele se face prin mandat poștal sau dispozitive de plată pe adresa: Fundația "România de Mâine", Palatul Sporturilor și Culturii, Parcul Tineretului, Sector 4, București, Cont 451.00.972 - B.C.R. - S.M.B.. Abonamentele se pot face și prin oficile poștale din întreaga țară.

Revista "OPINIA NAȚIONALĂ" se află înscrisă în Catalogul de presă "RODIPET" la poziția 2111. Clitorii din străinătate se pot abona prin "RODIPET" S.A. - P.O. BOX 33-57, Fax 0040-1-3129432 sau 3129433, telex 11995 - Plaça Presel Libere nr. 1, sect. 1 București - România.